

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Avstrijska finančna, trgovska in železniška ministrstva so sklenila, da bodo čuvala domačo petrolejsko industrijo proti Vacuum petrolejski družbi, ki je v zvezi z ameriško "Standart Oil Co."

Pri tem se bodo ravnali po avstrijskem rudarskem zakonu, po katerem bo dovoljeno, metati Vacuum družbi polena pod noge. Posebno strogo se bodo držali postavne določbe, da se mora produkcija tujih petrolejskih rafinarij omejiti. Dosedaj je Vacuum družba namreč več proizvajala, kakor ji je postavno dovoljeno.

Če to ne bode zadostovalo, se bodo avstrijskemu in ogrskemu državnemu parlamentu predložile nove postavne proti ameriškim interesom.

Kakor smo že poročali, je pri zadnjih volitvah za državni zbor na Ogrskem dosegla vladna stranka uspehe, kakoršne si je le mogla želeči. Pri volitvah je pa nastopala vlada jako brutalno in je pošiljala vojake na vse strani. Prišlo je v nekaterih krajih do krvoprelitja. Vseled tega so v ogrskem državnem zboru socialisti protestovali proti takemu vladnemu postopanju. Vlada se za te proteste niti ne zmeni, ampak enostavno molči.

O nadporočniku Hofrichteru se širijo vedno nove senzacije. Tako n. pr. govorijo eni, da je bil nadporočnik skrivaj obočen, drugi zopet, da je pomiloščen na 20. letno ječo. Najnovejša senzacija je, da je Hofrichter baje svoje priznanje preklical in rekel, da ni v nikaki zvezi z pismi, v katerih je bil strup, in katera so dobivali častniki. — Njegova žena je dobila dovoljenja, da opusti ime svojega moža in da sme zopet nositi deklisko ime. Koliko je o teh govoricah resnice, ni znano.

FRANCIJA.

Paris, Francija, 15. junija. Da se deluje proti nezadovoljstvu v armadi in proti antimitlitarističnemu gibanju med prebivalstvom, je objavil vojni minister Brun razglas, ki ima namen, preprečiti trpinčenje rekrutov. V prihodnje ne bode dovoljeno podčastnikom armade ali mornarice, kaznovati podložnih vojakov ali mornarjev. Vse kaznjive slučaje morajo naznaniti višjim častnikom, ki potem določijo kazni. S to novostjo upa vojni minister doseči, da vojaščin obvezni mladeniči ne bodo več imeli tolike odpornosti do vojaške službe, kakor jo imajo sedaj. — Kdor je že jedel komis, vé, da taki odloki nič ne pomagajo, in da se ljudstvo ne bode nikdar ogrevalo za vojaščino.

Calais, Francija, 12. junija. Potopljivi francoski podvodni čoln so večeraj dvignili. Vsega skupaj je moralo umreti 27 oseb. Krmarja Lebretona so našli na svojem mestu.

ŠPANSKO.

Madrid, Španija, 16. junija. Vseled kraljevega odloka se je izpremenila ustava, tako, da smejo cerkve nekatoških verskih družb svoje cerkvene obrede in slavnosti javnosti naznanjati. Dosedaj je imela to pravico samo rimsko katoliška cerkev. Republikansko časopisje zahteva popolno enakopravnost vseh verskih izpovedanj in, da država ne sme več dajati cerkvi denarne podpore. Provincijalni guvernerji so dobili pred nekaj dnevi nalog, da morajo vse verske občine in redovi, ki niso postavno pripoznani in ki izvršujejo kako obrt, prositi oblastnega dovoljenja. Če se bodo branili, pripade njihovo premoženje državi in redovi se razpusti.

Tajnosti španske inkvizicije smo prvi, drugi, tretji in četrti zvezek zopet prejeli, in jih priporočamo. Prodajamo jih po 25c vse štiri zvezke skupaj, poštneine pristo.

NEMČIJA.

Velikanska povodenj.

Iz Kolina na Nemškem prihajajo poročila o velikanski vremenski katastrofi. Nad ahrsko dolino v Eifel okraju se je utrgal oblak in napravil škodo, katere se sedaj še ne more dobro preceniti. Po najnovejših poročilih je izgubilo življenje kakih 200 oseb.

Vseled hudih nalinov, je reka Ahra izstopila iz svojih bregov in poplavlila vso okoliščo.

Največ ljudi je izgubilo življenje na mestu, kjer sta stali dve baraki, in v katerih so bivali hrvaški in italijanski delavci.

Od dela izmučeni, so trdno spali. Voda je naraščala tako hitro, da jih je zagnila prej, predno so mogli misliti na rešitev. Do sedaj so dobili iz vode 37 trupel.

Škoda je velikanska. Železniške proge so ponekod popolnoma razdejane. Več vasi je opustošene. Neko vas je zažgala strela in vpepelila deset hiš ter ranila štiri osebe.

Voda je zopet upadla, tako hitro, kakor je narasla. Mnogo kmetov je prišlo ob vse, kar so imeli.

Kolin, Nemčija, 16. junija. Pri zadnji poplavi v Ahrski dolini je izgubilo okoli 200 ljudi življenja. 87 trupel so že našli. Poroča se, da je utonilo v okraju Schult 50 oseb, ko se je podrl most, na katerem so stali ljudje. V vsej ahrski dolini je sedaj samo en most. Škode je več milijonov mark. (\$1.00 = 4 marke 20 fenigov.)

Nedavno od papeža objavljena enciklika, v kateri opisuje sv. Bomeja, ki je bil pred tristo leti proglašen svetnikom, kakor zagovornika katoličanstva, je vzbudila po vsej Nemčiji in sploh vsem svetu veliko pozornost. Protestantski Nemci so ogorčeni nad papežem, ker pravi enciklika, da je Martin Luter izpodkopal temelj katoličanstvu. To pa ni res, ker se je Luter bojeval le proti nesramnemu zavijanju katoliške vere in izkoriščanju iste po duhovnikih.

Vsi časopisi se bavijo sedaj s papežev encikliko, katero tudi nekatero katoliško časopisje obsoja. Konservativci in narodni liberalci v deželni zboru so v interpelirali vlado, in jo vprašujejo, kaj hoče ukreniti, da se zavrne tako žaljenje evangelske cerkve.

PORTUGALSKO.

Iz Portugalske prihajajo vznemirljiva poročila. Nek brzjav iz Badojov v Španiji naznanja, da se je portugalska armada uprla, da se je kralj Manuel odpovedal prestolu in da je istega zasedel vojvoda Oporto. To poročilo je prišlo skrivaj čez mejo. Nadalje se naznanja, da se je Manuel odpovedal, da bi pomiril ljudstvo in rešil monarhijo.

Podrobnosti sicer niso znane, a mogoče je temu tako. Kakor znano, je bil Carlos, portugalski kralj, lansko leto ustreljen. Tudi prestolonasledniku je bila namenjena krogla, a ga je samo ranila. Postal je kralj Manuel, ko se ni bil 20 let star. Vojvoda Oporto je njegov stric in star 45 let. Vlada se ni upala z vso strogostjo nastopiti proti zaroti, ki je zakrivila smrt kralja Carlosa. Vedno je zasledila kako novo zaroto. Portugalska vlada je neizmerno koruptna. Gospodarske razmere so kar najžalostnejše. Država je bankrototna in je v pravem pomenu besede pod varuštvo Anglije.

TURČIJA.

Iz Carigrada se poroča, da je pri Lule Burgas, petdeset milj iz točno od tam, ponesrečil brzjav in vlak orijentalne železnice, ker se je podrl nek most. Več vozov je padlo v reko, in bati se je, da je mnogo ljudi izgubilo življenje. Iz Carigrada so odposlali posebni vlak z zdravniki in bolniškimi strežnicami na mesto nesreče.

Karel Stopar v Calumetu, Mich., je naš zastopnik in le on je opravičen nabirati za "Glas Svobode" naročnino.

Delo in štrajk.

Premogarski štrajk v Westmoreland okraju. Rojak nam poroča, da se štrajk v Westmoreland premogarskem okraju še vedno ni končal. Bijejo se ljuti boji v Export in Crab-Tree v okolišču Jannison rovov. Prav nič ne kaže na to, da bi se štrajk kaj kmalu končal. Zadnjič so se spopadli štrajkarji, skabi in deputiji. Nastal je pravi boj, pri kateremu je bilo pet oseb ubitih, mnogo pa smrtno ranjenih. Kakor vsa znamenja kažejo, se bode pravi štrajk šele sedaj začel.

Razmere v Illinoisu. Lastniki premogovih rovov v Illinoisu se na vse načine trudijo, da bi zanetili preprič v vrstah organiziranih premogarjev. Kakor pravi John H. Walker, predsednik illinojskih premogarskih delavcev, je družba že večkrat skušala podkupiti premogarske delavce, posebno strojnike v južnem Illinoisu, da bi se izneverili organizaciji. Nek mož, ki se imenuje Humphrey in trdi, da biva v Springfieldu, se trudi v južnem Illinoisu, da bi strl štrajk. A premogari se ne dajo lepim besedam zapejljati.

John Mitchell, bivši predsednik organiziranih premogarskih delavcev v Ameriki, bode skušal doseči poravnavo med premogari in lastniki. V to svrhu je v tork konferiral z John H. Walkerjem in Frank Farringtonom predsednikom in podpredsednikom združenih illinojskih premogarskih delavcev.

Iz Decatur, Ill. se nam poroča, da je sodnik W. C. Johns v tamošnjem okrožnem sodišču izdal proti lokalni uniji šte. 781 združenih premogarjev ameriških začasno odredbo, s katero ji prepoveduje, pozivati strojnike, čuvaje pri sesalkah in priganjaje mul, na štrajk. Odredbo je izdal z utemeljevanjem, da bi bil rov uničen, če bi oni delavci ostavili delo.

Na tisoče delavcev mora počivati na iztoku, kjer so bili vpoleni v predilnicah. Tovarne so zaprte: na tisoče delavcev dela povprečno samo tri dni na teden, ker so tovarne deloma ustavile obratovanje. Visoka carina na volno podružuje izdelke, in občestvo ne more tako visokih cen plačevati. Colnina na surovo volno je najnesramnejša v vsem Payne-Aldrichu tarifu. Ko so kovali ta tarif, se je govorilo, da je visoka carina potrebna, da čuva domače delavce. Sedaj se vidi, kako jih čuva. O varstvu se more govoriti le pri trstu, kateremu nova postavna omogočuje, ljudstvo še bolj skubsti.

Iz Kansasa prihajajo zopet poročila, da primanjkuje delavcev, ki bi pomagali pri žetvi. A kdo bi šel tja. — mogoče bi celo na drugem mestu službo pustil, — da bi delal dva ali tri tedne za plačo \$15 ali \$20. Delavsko vprašanje v Kansasu se more rešiti le, če garantira država petdeset tednov dela in 2 tedna počitnice, mesto nasprotno, če se ne posreči dobiti ljudji, ki delajo dva tedna in se s tem zadovoljijo, drugih petdeset tednov pa zapadejo v hipnotično spanje in spijo toliko časa, da je zopet delo. —

800 stavbinskih delavcev v Chicagu, ki so bili na štrajku od 1. maja, se je pred nekaj dnevi vrnilo na delo. Sporazumeli so se s stavbinskimi podjetniki, ki tvorijo "Iron League". Z unijo se je sklenila dvaletna pogodba. Delavci dobijo 65 centov na uro do 1. maja 1911 in 66 centov na uro naslednje leto. Zahtevali so 67c. Dosedaj so dobivali plače 62 in pol centa na uro. Vseled tega se bode z delom pri novi mestni hiši in drugih velikih stavbah v Loop-distriktu nadaljevalo.

Ravnatelj Minneapolis, St. Paul & Sault Ste. Marie železnice v St. Paul, Minn. so sprejeli načrt za penzioniranje postarnih in za delo nezmožnih uslužbenec.

Pravico do pokojnine imajo vsi uslužbeneci, ki so nepretrgoma delali najmanj 15 let pri družbi, in so dosegli starost 65 let, nadalje oni, ki postanejo pred to starostjo za delo nezmožni.

jo za delo nezmožni, če so bili vposleni pri družbi predpisani čas. Pokojnina znaša en odstotek plače za vsako leto, tako da dobi n. pr. mož po dvajsetih službenih letih ravno toliko odstotkov plače kot pokojnino. Najnižja pokojninska svota znaša \$15 na mesec.

Tudi deklice štrajkajo. Štrajkujočim strojnikom, električarjem in drugim rokodelcem v delavnicah Otis Elevator Co. v Yonkers, N. Y. se je pridružilo 160 deklet in tako sedaj delo v vseh tovarniških delavnicah popolnoma počiva. Predsednik pekovske unije šte. 164 je dosegel, da so zaštrajkale deklice v znak simpatije. Dokazoval jim je, da morejo, če ostavijo delo, pomagati na ta način 1600 možkim tovarišem do zmage. Štrajkarji zahtevajo, da se jim poviša plača za 25 centov. Najnovejšje poročilo javlja, da so dosegli delavci, kar so želeli, in da so se sedaj vsi zopet vrnili na delo.

V Rochester, N. Y., so delavci pogodbenika Britton v bližini Kodak Park zaštrajkali. Pomožni šerifi so prišli in aretovali dve osebi. Štrajkujoči Italijani so korakali iz Rochester k Brittonovim delavnicam in nagovarjali delavce, naj ostavijo delo. Ti pa tega niso hoteli storiti in tako je prišlo do prepira med obema strankama.

Proti prisilnemu delu. Predsednik A. F. of L. Samuel Gompers, je protestoval pri Naglu, tajniku oddelka za trgovino in delo, vseled razmer, ki vladajo na sladkornih plantažah hawaiijskih. Zatrjuje, da morajo na Hawaii delati ruski naseljenci po "peonage" načinu. Zahteva kazensko zasledovanje lastnikov sladkornih nasadov in onih ljudi, ki so se pregrešili proti pogodbeni delavski postavi.

Nova lopovščina illinojskih premogarskih baronov.

Ravno pred zaključkom lista smo dobili poročilo, da so illinojski lastniki premogovih rovov naprili pri zveznem sodišču proti zvezi premogarskih delavcev kazensko postopanje radi zarote in zahteve, da se obsodi Avgust Spies, Parsona in druge. Zatrjuje, da so bili obsojenci iz leta 1886 kaznovani na podlagi illinojske državne postavne o zaroti, in da vsebuje poziv zveze premogarskih delavcev na strojnike isto "nevarnost za lastnino in človeško življenje", kakor oni dozdrevni atentat na Haymarketu.

Kakor znano, so United Mine Workers prvih od postanka organizacije dosegli, da so zaštrajkali tudi strojniki, čuvaji pri sesalkah in kurjači. Za premogove rove je seveda nastala velika nevarnost, da jih voda ne zalije, vseled česar bi trpeli lastniki velikanjske škodo.

V svoji jezi hočejo premogarski kapitalisti s kazenskimi zasledovanjem radi zarote proti zvezi premogarskih delavcev kaj doseči. Zveza se seveda za onemoglo jezo premogarskih baronov niti ne zmeni. — Sedaj vedo delavci, katero orožje je najbolje, da z njim dosežejo svoje zahteve. Med tem, ko se lastniki preje niso velik zmenili za štrajk, dokler so samo premogari štrajkali, se sedaj vsi iz sebe, ker ves obrat počiva. Kakor hitro se delavci še nekaj časa držijo, je gotovo, da zmagajo. Za v prihodnje pa vedo, kakoga orožja se morajo poslužiti. — Od boja do zmage! bodi geslo vseh.

Premogarije, ki so na štrajku, pozivljamo, naj vstrajajo v boju za svoje pravice. V slogi je moč! Tega izreka naj se vedno drže. Ako pri sedanjemu štrajku ne zmagate, bode to v veliko škodo vsem premogarjem še za več let naprej. Nikar ne odnehajte! Na Vas samih je ležeče, če si hočete izboljšati svoje stališče. Rojaki delavci! Najlepše uspehe so dosegli oni, ki so se morali največ potegovati in boriti za upravičene zahteve. Neodnehajte, bodite složni, podpirajte drug drugega in končna zmaga bode Vaša!

Razne novice.

400,000 AKROV ZEMLJE V N. DAKOTA.

Bertholdt rezervacijo bodo parcelirali za naseljevanje.

Washington, 14. junija. — Ukaz iz urada za notranje zadeve v Washingtonu, da naj parcelirajo Bertholdt rezervacijo, ki se nahaja v obližju Bertholdt trdnjave, je vse presenetil. To zemljišče meri nekaj nad 400,000 akrov, in je, kakor se pripoveduje, najrodovitnejši in najlepši kos zemlje od vseh, takojimenovanih "rezervacij". Vlada bode dala to rezervacijo na razpolago za naseljevanje na podlagi postavne, katero je predsednik, še ne dolgo tega, sankcioniral.

Za to zemljišče se domačije želeči ljudje zanimajo po vseh Zdr. Državah, in leži le dve milje južno od Great Northern železnice proge in v sredini takojimenovane "famous wheat belt".

Črnogorski delavci v Alaski — stradaajo.

Z 11. junijem se poroča iz Washingtona o gladovanju 250 črnogorskih delavcev v Cordova, Alaska in to poročilo je vznemirilo nekatere trdosrčne postavokovave. — 9. t. m. je vlada v Washingtonu dobila brzjav za nujno pomoč. Isti brzjav pravi, da je 250 teh delavcev zapuščanih in ne morejo dobiti dela. S strahom zaključuje, da se bojijo, da se ne bi ti izstradani delavci vzdignili in postali silni in nadležni.

O pravicoljubnost kje si vendar doma? Gladni in strgani evropski delavci, kamor jih je kapitalist zvalil z namenom, nje in druge delavce izkoriščati, se naj vzdignejo nad mestom, ki šteje vendar desetkrat več ljudi od teh mučnikov. Temu, da se jim slab godi in da je pomoč nujno potrebna, je dokaz že to, ko so brzjavili v Washington za pomoč. A gospoda, sedeča na mehkih sedežih, je mesto, da bi poslala pomoč, brzjavila nazaj po nadaljnjih informacijah.

Kaj bi pa vendar ameriški kapitalisti začeli, ko bi nastala revolucija, kakoršna se je že večkrat na Francoskem ponavljala, ako se že teh 250 izstradanih evropskih delavcev boje?

Steel trust se oborožuje.

Iz Joliet poroča, da je tam okoli jeklarna družba odpustila privatne paznike in jih nadomestila z uniformiranimi ter z orožjem preskrbljenimi pazniki. — To pač tudi nekaj pomeni, a čutimo, da nič dobrega.

"If a minister says you are a liar, then punch him on the nose."

13. t. m. se je vršila obravnava tu v Chicagi na policijski postaji Harrison Street, pred municipalnim sodnikom Gemmill. Toženece je bil mlad mož po imenu Weiss, tožitelj pa Perry Gim, evangelističkov duhovnik, ki je bil ves črn in zatekel v obraz.

Na sodnikovo vprašanje je toženece odgovoril: "He called me a liar," nato pa reče sodnik razburjen.

"Any preacher that calls a man a liar isn't fit to preach the gospel", in obrnivši se proti tožitelju je s prstom žugajoč nadaljeval: "He did just right in punching you, Mr. Gim, and he is discharged."

Temu sodniku bi priporočali marsikatero slovenskega srbo-ritega, iz stare domovine pobeglega duhovnika, da bi jim obtesal negajive odrastke in stem ozdravel njih moralo.

Zopet novo zlato polje!

Seattle, Wash., 16. junija. Kakor poroča A. W. Swantz, ravnatelj Alaskaseverne železnice, se je našlo novo, in sicer jako bogato zlato polje v alaskinem distriktu Bonifield. Čistega zlata se ceni od 30 do 75 dolarjev pri toni rude. Na zlato polje se prav lahko pride iz Sewarda.

Poštne hranilnice.

Zastopniška zbornica v Washingtonu je sprejela predlog, da se ustanovijo poštne hranilnice po Združenih Državah. Sprejet je bil z 192 proti 113 glasovi.

Z upeljavo poštne hranilnice hoče kongres takorekoč pripomoči do obnega blagostanja, ker je tudi revnim omogočeno hraniti. Kdor ima le deset centov odveč, si lahko kupi hranilno znamko, in ko je nabral deset znamk, vzame vsaka poštna hranilnična banka tako z znamkami naklebljeno karjo in vpiše v knjižico znesek \$1.00. Tako vloženi denar je mnogo bolj na varnem, kakor v katerikoli drugi banki, ker Združene Države same jamčijo zanj. Če vse banke bankrotirajo, poštne hranilnice to ne more zadesi. "Strie Sam" daje sicer samo dva odstotka, a denar je na varnem. — Obširnejše se bomo bavili s poštne hranilnicami v prihodnji izdaji Glas Svobode.

Vsestranski Mr. Roosevelt.

Na ladiji "Augusta Victoria" se je ex-predsednik Roosevelt 13. t. m. kot poroča brezzični brzjav, udeležil katoliške službe božje, pri kateri je bilo 1200 Rusinov in Poljakov navzočih. Po mašnikovem opravilu so Slovani molili litanije, nato je povzel besedo Roosevelt ter rekel poslušalcem, da so v njegovi domovini dobrodošli in ko se izkazuje pazijo naj se tujcev. Priporočal jim je nadalje, da naj bodo vbojivi in skrbne, da postanejo čimprej državljani, ter naj vedno branijo ženske pravice. Nato so se gnetli naseljenci okoli njega, da bi mu poljubljali roko. Duhoven je seveda prestopil njegov govor slusateljcem.

Popoldne je govoril v drugem oddelku nemškimi katoličanom. Rano v jutro je pristostoval protestantovski službi božji v prvem oddelku. V ponedeljek je govoril na krogu vsem ki so ga hoteli poslušati, v tork pa je potnikom prvega in drugega oddelka v družbi francoskega, nemškega in poljskega duhovnika ter protestantovskega dal koncert.

Farmarji zaigajo krompir.

Tekom prihodnjih tednov bodo v New Brunswick, Canada, zažgali več tisoč sodov krompirja, ker je cena istemu tako nizka, da se ga ne izplača izvažati. In na tisoče ljudi je po Združenih Državah, ki grede vsak dan lačni spat, ker nimajo niti toliko, da bi si kupili krompirja. Iz Bostona se je te dni poročalo, da so se zadnja štiri leta pomnožili samomori na 50 odstotkov in da pride v ubožne hiše vedno več ljudi. Take razmere vladajo po skoraj vseh večjih mestih. Toda tisoče sodov krompirja bodo zažgali — da ostane cena vedno enako visoka in da se ne zmanjša profit veletržev!

ZAHVALA.

Podpisani John Batich, tajnik družva št. 2 S. S. P. Z. v Claridge, Pa. se zahvaljujem sl. pevskemu društvu "Mladi vrh" v Bridgeville, Pa., ki je daroval v pomoč štrajkarjem v Westmoreland prem. okraju svoto \$10.00, katero sem prejel po tajniku Louis Glaser. Društvo Ilirija št. 38 S. N. P. J. pa je poslalo svoto \$13.70 v podporo najpotrebnejšim članom dr. Bratoljub št. 7. — Iskrena zahvala! John Batich.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za \$ 10.35		100 kron,
za \$ 20.50		200 kron,
za \$ 41.00		400 kron,
za \$ 102.50		1000 kron,
za \$ 204.50		2000 kron,
za \$ 1020.00		10000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštne hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske New Domestic Postal Money Order alipa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN. * * * * *

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)
Sedemnajsto poglavje.

Roparji so žurno sledili stotniku Lawtonu v njegovo taborišče; ko pa so dospeli tja, je stopil stotnik v eno koč, v katerih so bili nastanjeni njegovi dragoncev, in se povrnil čez nekaj trenutkov z navadno lesčerbo, nakar je stopal naprej proti sadnemu vrtu, ki je od treh strani obdajal koč.

Tolpa je šla tiho za njim, mence, da jih pelje, v svrhu nadaljnjih pogajanj, na skrit kraj, kjer ne bo nihče mogel prisluškovati njihovega razgovora. Naenkrat pa so s strahom zapazili, da so obkoljeni od dragoncev.

"Kaj — ali nas ne mislite plačati?" je vprašal s tresočim glasom poglavar stotnika, ki se je bil ustavil zdaj in se obrnil k tolpi.

"Plačati? O, gotovo! Svoje plačilo morate prejeti. . . Tukaj je denar, ki ga je poslal polkovnik Singleton za vjetje vohuna!"

Rekši je vrgel zaničljivo roparju možno pred nogo: po travi so se zatrkali svetli cekini.

"Odložite puške in poštejte, če je denar pravi!"

Polpolnoma preplašeni roparji so ubogali na mah in med tem ko so pobirali in preštevali denarje, jim je nekaj dragoncev skrivaj izpraznilo muškete.

"Denar je prav, zdaj pa gremo." Je rekel slednji poglavar. "Stojte!" pa je zagrmel Lawton. "Dažal sem besedo, zdaj pa naj se zgodi pravica! Zato, da ste vjeli vohuna, smo Vas plačali — a kaznujemo vas, ker ste morili, roparji in požigalci. Primite jih in dajte jih vsakemu, po Mojzesovi postavi — štirideset manje eno!"

Kakor bi trenil, so bili privezani roparji na bližnja drevesa, dragonci pa oboroženi s trdnimi krepčevci.

Ko je bila eksekucija izvršena, je ukazal Lawton vojakom, naj odvežejo roparje in zajahajo konje.

Tolovaji so v zakrknjenem molku pobrali puške in šli, ko pa so dospeli do bližnjega skalovja, so se naenkrat ustavili, pomerili muškete na dragonce in izprohili.

Vojaki so se zakrohotali, ko so slišali onemogli pleket petelnov, stotnik Lawton pa je zaklical osumljeni tolpi:

"O, poznam vas in vedel sem to vnaprej — izpraznili smo vaše pihalnice!"

"Tega ne!" je zavpil poglavar, potegnil iz žepa samokres in ustrelil na stotnika. Kroga je siknila mimo Lawtonove glave.

On se je samo zasmeljal, eden dragoncev pa je zdvil s tako naglico nad roparja, da je leta moral pustiti i puško i denar, samo da je mogel utoči! S tem plenom se je vrnil dragonec k svojemu stotniku, ki mu je velel spraviti oboje, dokler ne pride lastnik zahtevati stvari nazaj.

Lawton se je napotil zdaj nazaj v hotel Flanagan. Tu je zagledalo njegovo oko postavo, naglo stopajočo med drevesi tja proti gozdu, kamor so bili izginiti roparji.

Hito se ji je približal in spoznal v svoje začudenje na tem kraju in ob tej nočni uri — marketendarico.

"Liza! Ali Vas mesec nosi okoli?" je vzkliknil. "Ali se ne bojite srečati duha Žefkinega tukaj, kjer se je pabila najrajši?"

"Povem Vam, stotnik Jaki," je odvrnila marketendarica z njenim dobroznamenim glasom in majaje z glavo, padajočo jej globoko na prsi, "da ne iščem ne Žefke ne njenega duha, ampak zelišč za ranjence, in zdaj pri mesečini utrgana, imajo svojo pravo moč. Vrsta, ki je potrebujem, rase tam pod onimi le skalami in moram se požuriti, sicer izgubim svojo čarobno moč."

"Na, da ste tako neumni!" se je smejal stotnik. "A čujte: tja le gori so se skrili roparji, in ako jim pridete v roke, se bodo znesli nad Vami za lbatine, katere sem jim dal naštet i jaz. Zato, draga Liza, idite rajši nazaj in v postelji pa se naspite, jutri odrinemo!"

Liza pa se ni zmenila za njegov svet in se oddaljila tja proti gričevju.

Za trenutek, ko je bil omenil Lawton roparjev, je bila postala, a takoj zopet nadaljevala svojo pot in kmalu je izgubila njegovo sled za drevjem.

Ko je šel stotnik mimo šupe, ga je vprašala straža, da-li je srečal marketendarico, ki ga je iskala. Lawton ni dal možu nobenega odgovora; šel je naravnost v svojo čumnat, se vrgel oblečen na postelj in kmalu ležal v trdnem spanju.

Roparji so bili med tem srečno dospeli v gorovje in se ustavili na kraju, kjer so bili varni pred preganjalci.

"Tako," je dejal eden lopovov. "Zdaj smo opravili v teh krajih. Zdaj nas bodo gonili Virginci kakor zajce."

"Njegovo kri moram imeti!" je mrmral poglavar. "In ako moram dati zato sam svojo . . ."

"O, tukaj ste hrabri, v resnici!" je vzkliknil oni z divjim grohotom. "In kako to, da ste zgrešili stotnika na 30 korakov?"

"Roka se mi je tresla od mraza . . ."

"Redite rajši: od straha — si vsaj ne nakopljate greha na vest!" se mu je rogal tovariš.

Zdaj so se začeli tudi otati med seboj prepirati; vsak je vedel drugemu kaj očitati; dokler ni zarjovel nad njimi besni poglavar:

"Tiho, prokleti osli! Kaj ni dovolj, da so nas oropali in nas prepleli kakor pse, ali se morate še bolj mučiti s takimi bedastimi čenčami? Sezite v bisage, če imate še kak notri, in zamašite si gobce."

Tolpa je ubogala in molče je vsak pojedel, kar je hranil v malhi — a posebnega apetita ni imel nobeden. Potem pa so začeli kovati načrte, kako bi se masčevali. . . . Pretrečevali so najrazličnejše predloge, ki pa so bili odvisni vsi od osebnega poguma; zato so tudi propali.

Dragonce presenetiti se je zdelo nemogoče, ker so bili prečujeci in upanje, da bi dobili stotnika Lawtona kje samega v pest, je bilo tudi jako majhno.

In pri tem niso imeli nikake garancije, da se i v tem slučaju izteče stvar zanje srečno . . .

Slednjič pa so le skovali načrt in določili čas in kraj. Tedaj jih je prestrašil glas, vpijoč:

"Tu-sem, stotnik Lawton! Tu so tolpo!"

Te besede so zadostovale, da je vsa tolpa planila pokoncu in pri tej prli izgubila v šumi.

Malo minut pozneje se je pojavila Liza Flanagan na istem mestu in jako hladnokrvno vzela v posest, kar so bili roparji pustili, namreč nekaj živčevja in obleke. Mirno se je usedla in potolažila svoj glad. Potem je pač uro dolgo, glavo uprto v dlan, zamišljeno sedela tam, nakar je izbrala par kosov obleke in se izgubila v gozdu.

Osemnajsto poglavje.

Majordunwood je tisto noč slabo spal. Nemirno se je premeval na trdi postelji in proti jutru je vstal in tiho šel ven pred hišo, da bi našel v svežem zraku polknečilo.

Mili solčni žarki so že razganjali mrzli mrak. Veter se je bil polegel in vstajajoče megle so obetale enega tistih lepih jesenskih dni, ki v tem izjemno lepem podnebju navedno sledi viharju in čarobno hitrostjo.

Se ni bila prišla v. . . . to je nameraval odriniti odloč s svojo četo, in želeč pristiti počivati svoje vojske dokler je bilo mogoče, je šel sam ven iz tabora, premišljuje vedno le svoj težavni položaj in ubijajoč si glavo, na kak način bi mogel spraviti v soglasje — dolžnost z ljubeznijo.

Pač je on sam trdno verjel v Hvarionove čiste namene, a nikake gotovosti ni imel, da pritrjuje njegovemu mnenju tudi vojno sodišče, in ne gleda na svoja osebna čutila do stotnika, je bil siguren, da pokoplje Henrikovo umrčenje zanj sleherni upanje na Pančino roko.

Prejšnji večer je bil odposlal na polkovnika Singletona sla, da ga obvesti o vjetju angleškega stotnika, pri čemer je izrazil svoje mnenje o njegovi nedolžnosti in si izprosil ukazov, kaj naj naredi z vjetnikom. Ti ukazi so

lahko dospeli zdaj vsak čas, in bolj ko se je bližal ta trenutek, bolj je rasel njegov nemir.

V take misli zatopljen, je dospel majordunwood v sadni vrt za taborom in stal ravno pod skalovjem, kamor so se bili izgubili sinoči roparji, ko se je šel zavdel, kam da je zašel.

Ravno se je hotel okreniti, da bi se vrnil, ko ga je prestrašil glas, ki mu je zaklical:

"Stojte ali Vas je smrt!"

Gori na skali je stal mož in mečil nanj s puško.

Dan ni bil še dovolj jaseh, da bi razsvetleval ta mračni kraj, in Dunwood je moral pogledati dvakrat, da je v svoje začudenje spoznal krošnjarja. V istem trenutku je spoznal tudi vso nevarnost svojega položaja. Prosi: pardon, bežati? Ne! Ne tega ne onega ni poznal majordunwood. In s trdnim glasom je zaklical gor:

"Alko me hočete umoriti, streliajte! Vaš jetnik ne bom nikdar!"

"Ne, majordunwood," je rekel Breza in povesil mušketo. "Ne nameravam Vas ne vjeti ne ubiti."

"Kaj pa hočete drugega, Vi skrivnostni človek?" je vprašal majordunwood, ki se je komaj mogel prepričati, da postava zgoraj ni plod njegove domišljije.

"Kar iščem, je Vaše dobro mnenje!" je odvrnil krošnjar in poznalo se mu je na glasu, da je razburjen. "Zakaj želim, da bi me vsi dobri ljudje sodili z prizanesljivostjo."

"Biti Vam mora pač vseeno, kakka je sodba ljudi o Vas, kajti zdite se izven njihovega območja!"

"Bog ohranja življenje svojih služabnikov, dokler ne pride njihov čas," je slovesno rekel krošnjar. Še pred malo urami sem bil Vaš jetnik in grozila so mi vešala, zdaj pa ste Vi v moji oblasti, a svobodni . . . So pa ljudje tod okoli, ki bi manje dobro ravnali z Vami! In zato sprejmite dober svet od njega, ki Vam nikdar ni storil nič zalega in Vam nikdar ne bo! Ne hodite tja na gozdni parobek, razun v spremstvu ali pa na konju!"

"Torej imate tovaršeske, ki so Vam pomagali pobegniti in ki so manje plemeniti od Vas?"

"Ne! Sam sem in nihče me ne pozna nego Bog in on."

"Kdo?" je vprašal majordunwood z zanimanjem, katerega ni mogel prikriti.

"Nihče," je trdo odvrnil krošnjar. "Z Vami pa, majordunwood, je stvar drugačna. Mladi ste in srečni: in so, ki so Vam dragi . . . in le ti niso daleč oddod. — Njim, ki jih najbolj ljubite, grozi nevarnost . . . nevarnost od znotraj in zunaj! — Podvojite svojo čuječnost, ojačite Vaše patrulje — in molčite! Alko bi Vam povedal več, bi domnevali pri Vaši nezaupanosti do mene kakko zavratnost . . . A pomnite moje besede in varujte tiste, ki so Vam najljubši na tem svetu!"

Pri teh besedah je izstrelil puško v zrak in jo vrgel osuplemu majordunu pred noge.

Ko je Dunwood zopet pogledal kvitku, ni bilo krošnjarja nikjer več.

Konjski peket je vzdramil mlalega moža iz njegove zamisljenosti. Strel je bil privabljal patruljo in ves tabor je bil pokoncu. Majordunwood ni dal nikakega pojasnila, ampak se hitro vrnil v tabor, kjer je našel ves voj v orožju in bojnem redu nestrapno čakajočega na njegov prihod. Zdaj je povedal častnikom, da je sam izprožil mušketo, ki jo je bil najbrže vrgel strani kateri roparjev — sestanek s krošnjarjem je zamolčal popolnoma.

Tu je stopil predenj častnik, ki je poveljeval pri takih prilikah, in javil, da je vse pripravljeno za eksekucijo vjetega vohuna. Deska z napisom "Hotel Elizabeth Flanagan" je bila že sneta in na njenem mestu je visela vrva . . .

Dunwood, še v dvomu, da-li ni vse, kar je doživel, sen, je šel s svojimi častniki in stražmojstrom Holstrom k šupi, kjer je bil zaprt krošnjar.

"No, gospod," je dejal straži pred vratni. "Upam, da imate svojega jetnika dobro spravljene . . ."

"Spi in smrči," je odvrnil vojak, "in dela takšen šunder, da sem komaj slišal trombo."

"Pripljite ga ven!"

Dalje prihodnjič.

STRAH PRED KOMETOM.

Kaj vse napravi strah pred kometom, nam bo pojasnila sledeča vesela zgodba iz Velikega Sv. Nikolaja na Ogrskem. Prebivalstvo vasi je po večini klerikalno, in že nekoliko mesecev je trepetalo strahu pred Halleyevim kometom. Ko je neko noč v osem kilometrov oddaljeni vasi izbruhnil strašen požar, ki je rdeče obseval nebo, je nočni stražnik bil mnenja, da se že bliža strašni komet, in v silnem strahu je začel na vso silo trobiti v rog. Vsa vas se je prebudila, vse je klicalo: "sodnji dan je tu", in prestrašeni ljudje so polnagi bežali iz hiš, da vsaj pod mlhim nebom vzamejo konec. Moški so jadovali, ženske plakale, otroci vpili. Našel pa se je še tudi vaški modrijan, ki je nekaj časa motril svetlobo na nebu in prerokoval, da bo trajalo še pol dneva, potem bo pa treščil komet ob zemljo in bo konec sveta. Enoglasno se sklene, da kratki čas čimbolje izrabiti. Takoj so znosili skupaj hrano in pijačo, napravili na trgu pred cerkvo velik ogenj, posedli, kakor so prišli iz postelj, krog njega brez vseh "moralnih" ozirov ter jedli in uživali. Včasih so tudi molili, da bi rešili svoje duše. Ščasoma, ko so se ga že precej pripili, so nehali vsi obziri in pokazali so se vsi v svoji pravi naravi. Videl si tam ljubeče pare v vročem in tesnem objemu, vsi so se hoteli še v kratkem navžiti slasti življenja. Vrskalo se je, peko in plesalo — dokler niso "težki" in utrujeni popadali in pospali. Ko so se prebudili, so na veliko začudenje videli lep beli dan, o koncu sveta pa niti sluha ne duha. To jih je jako vznemljalo, osobito ker pri svojih nočnih dejanjih niso računali na daljše življenje. Konečno so se morali sprijazniti z mislijo, da bo svet še dalje obstal.

Kitajci ne mirujejo.

Ameriški poslanik Calhoun v Pekingu poroča washingtonski vladi, da je položaj v Nankingu jako nevaren in podoben situaciji ob času vstaje boksarjev. Konzuli v Nankingu so predložili podkralju spomenico, v kateri zahtevajo, da nekaj ukrene proti hujškanju domačinov proti inozemcem. Poslanik Združenih Držav je brzojavno naprosil poveljnika ameriškega bojnega brodovja v kitajskih vodah, naj ima vedno nekaj bojnih ladij pripravljenih za vsak slučaj.

VABILO.

Društvo št. 4, S. S. P. Z. v Black Diamond, Wash. uljudno vabi vse člane, da se polnoštevilno udeležijo redne mesečne seje, ki se bo vršila dne 3. julija 1910 v navadnem prostoru pri Anton Slapniku. Na dnevnem redu so važne stvari, kakor volitev delegata za prihodnjo konvencijo, ki bode oktobra meseca. In še več drugih važnih stvari. Član, ki se ne udeleži tega zborovanja, se bode moral zagovarjati in povedati, zakaj ga ni bilo. Vabljeni so tudi oni, ki stanujejo izven Black Diamonda, da se udeležijo zborovanja, če je le količikaj mogoče. Z bratskim pozdravom.

Matt Petschnik, tajnik.

VABILO NA PLESNO VESELICO.

Društvo "Premogar" št. 16, S. S. P. Z. v Clinton, Ind., vabi vse rojake, da se vdeležijo plesne veselice, katere se bode vršila dne 25. junija t. l. v Krist Pasavento dvorani, severna sedma ulica.

Torej rojaki, ne pozabite se v obilnem številu udeležiti zabavnega večera. Za postrežbo preskrbi odbor. Vstopnina je samo 25 ct. Žene vstope.

Z bratskim pozdravom Viktor Zupančič, dr. tajnik.

VABILO NA PIKNIK.

Slovensko podporno društvo sv. Jožefa št. 103 K. S. K. J. priredi dne 19. junija ob 1. uri popoldne prvi slovenski piknik v Berningers park, 26. Ave. in So. Piree St. v Milwaukee, Wis. K tej zabavi vabi društvo vse Slovence in Hrvate. Odkorakalo se bode od saloona g. Perseta, št. 278 Grove St. na veselici prostor. Z odličnim spoštovanjem za odbor: John Hauptmann, tajnik

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega Dr. J. E. THOMPSONA, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenju sprejetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov, nam zopet spričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost in zmožnost v zdravljenju vseh bolezni.

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč, ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne zgubite nade, ako Vas drugi zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti: — zato torej če se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako teški in nevarni bolezni, kakor:

reumatizmu,
kašlju,
naduhi,
prehlajenju,
sušici,
na pljučah,
na jetrah,
na ledicah,
na srcu,
na živcih,
na dušniku,
na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu,
na zlati žili,
na trakulji,
slabosti prebavnih organov,
slabokrvnosti na obeh,
v ušesih,
na lišaju,
na srbečini,
na prhutah,
na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in ženskih spolnih bolezni:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurenju moškega soka, nezmožnosti v spolnem občenu; — nadalje na belem toku, nerednem mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, — tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem svetu radi njegove izkušnosti v zdravljenju dobro poznatega Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je ni jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI

katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vsih spolnih bolezni ostane strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša lastna korist je da ne odlašajte temuž takoj v materinem jeziku pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRAVIŠČE kateremu na čelu stoji slavn zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th St.

New York, N. Y.

ZADNJE PONUDBE ZEMLJE PO STARIH CENAH O KROŽJA NAYLOR, MO.

120 akrov najfineje ravnine, 1/2 milje od Naylor, Mo. gozd lahko za čistiti a \$16.00 ak. 80 akrov isto na glavni cesti 2 milje od Naylor \$16.00 ak. 40 akrov isto 3 milje od Naylor a \$10.00 ak.

Opomba. Vse cene zemlje od 1. junija 1910. Ravnina katere se je prodajala po \$15, sedaj \$20.00 ak. isto katere do sedaj \$16.00, sedaj \$25.00 ak.

Na mnoga vprašanja glede glavnega kanala v Ripley Co. se naznanja, da se prične z delom takoj. Delo je bilo dražbenim potom oddane 21. maja t. l. in mora končano biti 30. junija 1911.

Kedor hoče res dobro in se za stonj kupiti, naj si takoj ogleda očešeno zemljo. Zemlja bode tukaj, predno se bode pisalo 1915 prav gotovo 3—4 krat dražja kakor danes, kakor je sedaj enkrat dražja od leta 1908.

F. Gram Realty Co., Naylor, Mo.

2x

RAZDALJA NIČ NE DE!

Največji nebeški prizor vse dobe. Ta fini 5-oddelni teleskop meri 33 palcov odprt in 11" zložen in stane samo \$1.50. Čista stekla fine kvalitete. Polirani medeni obročki in 2 pokrova. Čudovit fin instrument za tako nizko ceno Vsakdo ga lahko ima. Pošiljamo na vse dele sveta, poštnine prosto na prejem \$1.50. Ne odlašajte, naročite takoj! Naslov: P. E. FRATER & Co., 52 Dearborn Str. Chicago, Ill.

Angleščina

brez učitelja! Slovensko - Angleška Slovnica, Tolmač in Angl. Slov. Slovar stane samo \$1.00, in je dobiti pri

V. J. KUBELKA

538 W. 145 St., New York, N. Y.

Pišite po cenik knjig!

Gostilna "Slovenski Dom"

na 2236 So. Wood ceste to je med Blue Island ulico in 22. Mladič & Krampats.

DELAČI! Bodite povsod širitelji, edinega slovenskega delavskega lista "Glas Svobode", ki se za vas bori pri vsaki priliki. Borite se zanj tudi vi!

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vlečnega piva in znanega KOTBUSSEUR WEISS PIVA Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: Mike Dernovšek, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri popoldne v Georgetown pri Frank Markus v prvem nadstropju

Račun Slov. Svobod.

od 1. januarja 1910

Podporne Zveze.....

do 30. aprila 1910.

Vplačila.

Izplačila.

Društ. št.	Krajevna društva.	Pristojbine	Asesment	Znaki, pečati in tiskovina	Potni prestopni listi in premembe oporok	Rezerva	Skupaj	Bolniška podpora	Smrtnine operacije in oškodbe	Skupno	Št. vilo članov, članice	
1	Chicago, Illinois	\$ 8.00	\$ 137.00	\$ 11.25		\$	\$156.25	\$ 32.00	\$ 500.00	\$ 532.00	31	
2	Claridge, Pa.	18.00	339.00	34.75		247.50	639.25	188.90	75.00	263.90	86	
3	De Pue, Ill.		73.50			21.00	94.50	45.20		45.20	16	
4	B. Diamond, Wash.	16.00	200.00	2.75	1.25		220.00	150.95		150.95	45	
5	Darragh, Pa.	10.00	184.00	34.75	.25		229.00	90.30		90.30	42	
6	Winterquarters, Utah	20.00	236.00		50		256.50	225.35		225.35	52	
7	Arona, Pa.	4.00	119.00	36.25			159.25	117.85		117.85	30	
8	McGuire, Colo.	10.00	133.00	25.75	3.50		172.25	16.00	500.00	516.00	26	
9	Leadville, Colo.		119.00	5.75	.25	15.25	140.25	16.00		16.00	35	
10	Moon Run, Pa.	2.00	92.25	16.95			111.20	43.45		43.45	22	
11	Staunton, Ill.	2.00	40.00	11.75	.25		54.00				10	
12	Cumberland, Wyo.	26.00	120.00	4.15			150.15	9.15	500.00	509.15	28	
13	Witt, Illinois	8.00	83.00	1.75	.50		93.25				21	
14	Yalle, Kans.	4.00	184.00	23.75	.25		212.00	360.35		360.35	46	
15	Granville, Ill.	2.00	80.00	24.35			106.35	187.55		187.55	20	
16	Clinton, Ind.	6.00	132.00	28.85	.25	2.25	169.35	161.30		161.30	34	
17	Aurora, Minn.	10.00	97.00	1.75			108.75	90.40		90.40	22	
18	Girard, Ohio	4.00	74.00	4.00	1.00		83.00	69.75		69.75	17	
19	So. Chicago, Ill.	12.00	61.00	16.00		5.00	94.00				18	
20	Cleveland, Ohio	17.00	59.50	5.00		23.25	104.75	93.20	75.00	168.20	20	
21	Naylor, Mo.		55.00		.25		55.25				11	
22	Indianapolis, Ind.	10.00	82.00	8.00			100.00	107.50		107.50	21	
23	Lemont Furnace, Pa.		6.00	1.00			7.00				11	
24	Milwaukee, Wis.	4.00	61.00	1.75			66.75	61.75		61.75	17	
25	Reading, Pa.	4.00	41.00	14.75			59.75	62.90		62.90	11	
26	Collinwood, Ohio		33.00			11.50	44.50				11	
27	Forest City, Pa.	4.00	115.00	6.35		2.00	127.35	8.00		8.00	26	
28	Madison, Ill.	12.00	77.00				89.00	34.30		34.30	18	
29	Taylor, Wash.	6.00	59.00	3.35	.50		68.85				19	
30	Bishop, Pa.		72.00	13.55		26.25	111.80				18	
31	Farmington, W. Va.	22.00	130.25	28.75			181.00	28.50	500.00	528.50	31	
32	Wenona, Ill.	2.00	74.00	1.75	.25		78.00	9.15		9.15	18	
33	Livingston, Ill.	6.00	68.00				74.00				16	
34	Oregon City, Oreg.	6.00	67.00	23.75	.75		97.50				15	
35	Franklin, Kans.	4.00	83.00				87.00				21	
36	Springfield, Ill.	10.00	76.00				86.00				19	
37	Blakburn, Pa.	8.00	86.00	25.00			119.00				17	
38	Jenny Lind, Ark.	4.00	72.00	3.45	.25		79.70				19	
39	Agular, Colo.	22.00	168.00	15.25			205.25	60.60		60.60	22	
40	Salida, Colo.	4.00	60.00	12.00			76.00				23	
41	Ambridge, Pa.	32.00	58.00	18.50		2.00	110.50				16	
42	Red Lodge, Mont.	28.00	53.00	3.85			84.85				14	
43	High Bridge, Iowa	32.00	80.00	9.00			121.00	10.30		10.30	14	
44	Wirden, Ill.	41.00	59.00	3.75			103.75				21	
45	Baltic, Mich.	24.00	46.00	3.75			73.75				10	
46	San Francisco, Calif.	22.00	21.00				43.00				9	
47	Chicago, Ill.	17.00	16.50				33.50				17	
48	Brezzi Hill, Kans.	30.00	45.00	2.00			77.00				15	
49	Winterquarters, Utah	16.00	8.00				24.00				16	
50	Milwaukee, Wis.	9.00	4.50				13.50				9	
		\$558.00	\$4439.50	\$489.10	\$10.00		\$356.00	\$5852.60	\$2280.70	\$2150.00	\$4430.70	1086

TISKOVINE:

Za 1000 pisalnih pop. in 1000 kuvert	\$ 11.00
Za 2000 komandov pravil	137.50
Za 2000 komadov prošnja	39.80
Za 100 charterjev	25.00
Za 2000 certifikatov (Policy)	40.00
Za 1000 prestop. in 500 pot. listov	15.00
Za 1000 kuvert blag. in 1000 taj.	5.25

Skupaj	\$273.55
KNJIGE: Matica 5000 listov	\$50.00
6 taj. in 1 zapisnik	18.55

Skupaj \$68.55

SKUPNO OD 1. JANUARIJA 1910 DO 30. APRILA 1910.

PREJEMKI:

Pilanca dne 1. januarja 1910	\$3653.92
Pristojbine	558.00
Asesment	4439.50
Znaki, pečati in tiskovine	489.10
Potni prestopni listi in premembe oporok	10.00
Izvanredni prispevki	356.00
Vrnena bolniška podpora od dr. št. 14	1.15

Skupaj 9507.67

IZDATKI:

Izplačana smrtnina	\$2000.00
Bolniška podpora	2280.70
Za operacijo	75.00
Za izgubo očesa	75.00
Za glasilo zveze 37.50 in dr. št. 41, 200	39.50
Za tiskovine	273.55
Za plačila uradnikov	395.75
Za dnevnice	80.50

Knjige pregledane in v popolnem redu najdene dne 30. aprila 1910. —

Glavni odbor: Anton Mladic, l. r. predsednik; Josip Ivansek, l. r. tajnik; Ivan Kalan, l. r. blagajnik. Nadzorniki: Josip Benko, l. r. predsednik; Josip Verščaj, l. r.; Louis Skubie, l. r.

VABILO NA VESELICO.

Iz Sheboygana, Wis., nam poroča rojak Frank Zoran, da priredi Slovensko Mladeniško Podporno Društvo "Nada" veselico (pic-nic) in sicer dne 19. junija v Waltschlesien parku. K zabavi se vabijo vsi rojaki. Za dobro postrežbo in izvrstno pijačo bode skrbel odbor.

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je \$2.00 (dva tolarja).

575 17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik, za možje ali ženske ris, SOLID GOLD filled z lep okrašenim dvojnim pokrovom, derži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicih, JAMČENA ZA 20 let. Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$5.75 in vrnemo troške, na pregled, in akoni, kot se tu reprezentira NE plačati NITEN CENT. Pomislite, da lahko domačega zlatarja. Poslušno dobro 14-krat plačano veržico in prilepek darujemo z vsako uro. ●

EXCELSIOR WATCH CO
505 ATHENAEUM BLD'G, Chicago

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje se popolnoma zdrave zobe? Pušiš jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasuiku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebujejočih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potni sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga sraje spodnjega perila, kravat itd. daje našim o. odjemalcem najokusnejšo zadovoljnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—3:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10,
ure popoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago
TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

PREMOGARSKI ŠTRAJK V ILLINOISU.

Predno govorimo o sedanjem štrajku v premogovih rovih države Illinois, naj navedemo nekoliko številk, iz katerih je razvidno, kako je pridobivanje premoga v teh rovih tekom let napredovalo. Od okroglo 6,000,000 ton premoga v letu 1880, se ga je pridobilo leta 1900 23,000,000 ton in leta 1907 celo 51,300,000. V zadnjih letih je to število sicer nekoliko nazadovalo, vendar se nakopije vsako leto še vedno okoli 50,000,000 ton. V onih letih ni bilo v rovih in izven rogov vposlenih nič manj kakor 72,733 delavcev, proti 64,424 v zadnjem letu.

To so vsekakor velike številke. Pridobivanje premoga je v taki meri presegalo potrebo v državi, da se je v zadnjih letih izvozilo nekako četrtno ilinojskega premoga v druge države.

Nakrat se je vse spremenilo. Dne 31. marca je potekla stara, za dve leti sklenjena pogodba. Ker ni prišlo med lastniki premogovih rogov in premogarji do sporazuma, je nastal štrajk, ki se danes ni končan. Tudi se ne more vedeti, kdaj se bodo vrnilo delavci na delo.

Prošli teden se je položaj še poslabšal. Kakor smo poročali v zadnji številke, so vsled trdovratnosti premogarskih baronov za štrajkalci tudi strojniki pri sesalnih, ki so dosedaj samo radi tega ostali na svojih mestih, da bi se v rovih lahko vsak čas pričelo z delom, kakor hitro bi bilo delavskim zahtevam ustrezno. Že sedaj imajo lastniki rogov veliko škodo, ker je nastalo vsled štrajka v državi Illinois tako pomanjkanje premoga, da ga morajo uvažati iz drugih držav, medtem, ko so ga doslej, kakor že omenjeno, izvažali. A še večja škoda grozi trdovratnim izkoriščevalcem. Vsled štrajka strojnikov pri ventilatorjih in vodnih sesalkah je nastala nevarnost, da se naberejo v rovih strupeni plini, takozvane, "vlažne jame", to so one, v katere prihaja vedno voda, pa lahko zalije. In kljub vsemu temu se nečje podati.

V kom je iskati vzrok? Državni zakon govori, da morajo stroške zažigalnih strelcov trpeti lastniki in nikakor ne delavci. In vendar je to glavna točka, zakaj ne pride do sporazuma.

Poslušajmo, kako se je o štrajku izrazil nek uradnik državne delavske komisije, ki je, kakor pravi, že vnaprej vedel, da bo štrajk v državi Illinois trajal dalj časa, kakor v drugih. Izrazil se je tako:

"Lastniki premogovih rogov v državi Illinois, ne morejo prodajati premoga, če ugodijo delavskim zahtevam, pod takim pogojem, kakor lastniki premogovih rogov drugih držav. Ilinojski lastniki morajo plačevati, tako je po postavi določeno, premogarju (od tone) izkopani premog, kakor pride iz rova ("Mine Run"). V drugih državah se plačuje po kakovosti premoga. Vsak izvežban delavec bi raje delal po starem sistemu. Majnarjem bi morali dati "Square Deal"; naše postavbe so krive, da je nima. Kaj je vzrok tolikim eksplozijam in nesrečam? 75 odstotkov se jih pripetijo vsled obratovanja po "Mine Run" načinu. Če bi bil plačan delavec v razmerju vrednosti presejanega premoga, bi rabil manj smodnika, in bilo bi več premoga v kosih in manj odpadkov; manj eksplozij bi se pripetilo, delavec ne bi imel tako nevarnega dela, in glavni vzrok spora med lastniki premogovih rogov ter delavci bi bil od-

stranjen — spor o plačilu smodnika. Brez smodnika bi lahko izhajali, kakor smo tudi preje. — Vsak premogar bi imel svoje življenje v svojih rokah in ne bi mu ga bilo treba zaupati komu drugemu. Vzemimo denar za velike množine smodnika, ki se ga sedaj v rovih te države brez potrebe porabi, in dajmo denar, kamor spada — delavcem za svoje delo — tako bi mnogo več zaslužili. Pred sprejetom "Mine Run" postavbe se je stresel izkopani premog čez žičnato sito, ki je imelo okoli eno celo velike luknje, in odpadkov ("Screenings") je bilo le od 12—15 odstotkov. Sedaj, ko se mora vse plačati, je odpadkov do 30 odstotkov. Medtem, ko je preje premogar, da je kolikor mogoče veliko zaslužil, moral gledati na to, da je dobil premog v kosih, in je moral vsled tega biti previden pri streljanju, gleda sedaj samo na to, da kolikor mogoče — vseeno kaj (!!) — nakopije. Radi tega se toliko dragega smodnika porabi. Ko smo imeli preje med sto tonami premoga 85 ton v kosih, vrednosti \$1.50 pri toni, in 15 tonami "Screenings" po 50 ct. toni, je dalo 100 ton \$156.25. Sedaj, z 30 odstotki "Screenings" in 70 tonami premoga v kosih, dá 100 ton vsega skupaj \$137.50, torej povprečno 19 ct. manj pri toni."

Najbrže se ne motimo, če rečemo, da ta uradnik še ni videl, kako se mora delavec truditi. Takajšnje in druge postavbe, — res to je razlika. A zakaj pa ne bi bogati lastniki rogov tako plačevali, da bi se delavec pošteno preživel? Kaj briga premogarja postavba, ki je izdana za lastnike rogov? Če ti kapitalisti vsled postavbe, ki je izdana izključno zanje, ne morejo toliko profitirati kakor lastniki premogovih rogov v drugih državah, vendar ne morejo onega profita odtrgati pri delavskih plačah! Ta uradnik ni povedal, če so delavčeve zahteve opravičene, ali ne, ampak samo, da premogarski baroni ne morejo delati takih dobičkov, kakor oni v drugih državah. Da so pa lastniki po državni postavi zavezani, plačevati stroške zažigalnih strelcov, v čemur je iskati vzrok sedanjega štrajka, oni uradnik niti omenil ni. Tudi ni povedal, kdo dela in kdo lenobo pase in si kupiči milijone. To bi moral povedati in reči: Delavci, vstrajajte v boju, bodite složni, in zmagali boste, ker brez vas se ne more izčrpavati premogovih rogov! —

ZOPET STE BILI V RIMU!

Človek ne posluša rad očitani, in tudi takrat ne, kadar so opravičena; nam, navadnim ljudem, je to precej neprijetno, a kako mora biti neprijetno šele kak visoki glavi: kako neprijetno mora biti nadškofu, da ga je cesar oštel; kako se mora truditi nadškof dr. Josip Stadler, da uduši svoje ogorčenje, ker ga je cesar Fran Jožef I. javno oštel, kakor smo v zadnji številki Glas Svobode poročali.

Zopet ste bili v Rimu! je rekel cesar nadškofu; šel je zato v Rim, da se pritoži proti bosanskim frančiškanom, narodnim ljudem, ki ne morejo mirno gledati, da strda ljudstvo vsled cerkve; rekel je te besede nadškofu, ki je hrvaški Bosni veliko škodoval s svojim nenahanjem in prisiljenim kršanstvom.

Zopet ste bili v Rimu! kara cesar, ki je papežu poklonil še veliko dragocenih daril. Vrednost istih bi zadostovala za življenje mnogim revnim in nezadovoljnim ljudem; cesar, ki ima v papežu največje moralno zavetje.

Ne zanimajo nas prav nič posebni motivi, ki so gnali cesarja, da je tako nevsiljeno nagovoril nadškofa; a posebni motivi morajo biti, ker nikakor ni šala, ako 80letni starček, vedno vdani od svete rimskokatoliške cerkve, reče celo nadškofu, kateremu so šlirom odprta vrata papeževe palače, da hodi — tožiti.

Mi vidimo v tem dogodilju še nekaj drugega. Vidimo nadškofa, ki je s svojim nenarodnim cerkvenim delovanjem dosegel, da ga narod prezira; vidimo ga brez moči pred narodovo voljo, a ker nima plemenitih narodnih misli, da bi z njimi premagal svoje nasprotnike, se zateka v Rim k papežu, da tam toži, da pozove papeža, naj grozi z prokletstvom in izobčenjem in drugimi kaznimi, ki so na razpolago Kristovemu

namestniku. Vidimo fanatika, ki zatira pod versko krinko narodov razum; vidimo človeka, ki bi v svojem velikem rodoljubju na zahtevo Rima zadušil Slovanstvo. Vidimo nadalje, da se mora slovanski narod bojevati proti rimskemu nadvladanju; proti, v borbi proti drugim tlačiteljem, se mora otresti tudi cerkvenega jarma.

In cesar ga kara, njega, nadškofa! To se čuje skoraj neverjetno. Cesar Franc Jožef I., ne italijanski kralj ali morebiti francoski predsednik, ne, ravno Franc Jožef I. To izgleda smešno, in človek bi mislil na prvi pogled, da se hoče kdo šaliti.

Ali uvideva mogoče tudi Franc Jožef I., da pada moč Rima, da se drugi vladarji ne ozirajo več nanjo in da noče, da bi bil on zadnji, dasiravno je najstarejši; ali se je hotel mogoče prikupiti Stadlerjevimi nasprotniki, ki so v večini? Kdo bi mogel to uganiti! Cesarjeve besede so v popolnem nesoglasju z njegovim dosedanjim življenjem, zadržanjem in govorjenjem.

Na vsak način je sedaj najzanimivejše vprašanje: Kaj bode storil nadškof Stadler? Cerkevna oblast je edina oblast nad njim. Ali ide zopet v Rim, da zatoži Franc Jožefa?

In še to: tudi cesar, kakor drugi ljudje, pozna nadškofa Stadlerja, da se je pripravljen podvreči, kakor hitro se pokaže sila. Mogoče je bil cesarjev ukor opomin za bodočnost.

Kaj bode storil papež? Sedaj ve, da se mu pi treba utikavati v politične posle! Toraj njegov blagoslov, ali njegovo prokletstvo! Mogoče stari cesar ni na to pomislil.

NOVE NASELNIŠKE ŠIKANE.

Pred nedolгим časom je zabranil nek čičaški sodnik nekemu gostilničarju podelitev državljanke pravice, ker je mož priznal, da je, kakor je v navadi, tudi v nedeljah vodil svojo obrt. Državno nadsoščice je potrdilo sodnikov izrek. Prosilec je, kakor pravi razsodba, prelomil državno postavbo, in iz tega sledi, da ni mož takega dobrega značaja, kakoršnega zahtevajo naselniški zakoni. Bati se je toraj, da se onemu možu, in kakor njemu, tudi vsakega drugemu, ki se nahaja v enakem položaju, prepove zopetna naselitev v Združenih Državah, če se poda na obisk v stari kraj. Da je ta bojazen opravičena, dokazuje izključitev nekega naseljence, ki je pred kratkim prišel iz Severne Šlezije. Ta je priznal, da je bil nekoč, in sicer v Južni Afriki, kaznovan vsled malega prestopka davčnih postav. In če je kaj takega mogoče, je mogoče tudi še kaj drugega.

Naselniška postava zapoveduje izključitev vseh onih oseb, katerim se dokaže kako hudodelstvo ali prestopek, ki dokazuje njihovo zavrnjenost, ali kateri priznajo, da so izvršili kak tak zločin ali prestopek. Že besedilo te odločbe kaže, da se s tem ne namerava izključiti tudi onih oseb, ki so zagrešili kak mal. prestopek. Če temu ne bi bilo tako, bi si kongres pritrnil opombo pravne zavrnjenosti. Rekel bi enostavno, da se ne sme nikogar pripustiti, ki je storil kak zločin ali prestopek. Ali, še enostavnije, da se ne sme nikogar pripustiti, ki se je že sploh kdaj pregrešil.

Dosedaj še ni bilo mnogo pritožb o navedeni odločbi. Postava se je izvajala v zmislu besedila in upotrebljali so jo le proti storilecem težkih in surovih zločinov. Proti ljudem, s katerimi pošteni državljani nimajo radi opraviti, ker pomenja njihova navzočnost nevarnost za javni mir, javni red in dobre navade. Toraj v glavni točki proti osebam, ki so zakrivil kak zločin, ki se kaznuje z ječo ali smrtno kaznijo, in drugie proti storilecem manjših kaznivih dejanj, ki so v zvezi s takimi okoliščinami, da se zamore sklepani na pravno zavrnjenost kaznovanega. Da bi se pa ljudje izključevali radi neznatnih prestopkov, kakoršne tupatam tudi pošteni državljani zakrivijo, se doslej ni dogajalo.

Če so toraj onega Šlezijca samo radi neznatnega prestopka davčnega zakona izključili — radi prestopka proti akcizni postavi, kakor je v odloku — kar se pri nas vedno dogaja, ne da bi to vzbujalo kako pozornost in ne da bi se vsled enakih prestopkov so-

meščani zgražali, je to zloraba postave. Obžalovati je, da se ni proti izključitvi vložila pritožba v Washington, kjer bi odlok gotovo ovrgli. Najbrže pa je bil izključeni kak reven hudič, brez prijateljev v tuji deželi, da bi se za njega zavzeli.

V enakem položaju je pa največ naseljencev. Tako je mogoče, da bi se taki slučajji ponavljali. Lahko je tudi mogoče, da se na primer izključijo gostilničarji, ki se je tukaj pregrešil proti nedeljski postavi; ali kdo drugi, ki je to postavbo prelomil — (mogoče kdo, ki je na posvečeno nedeljo igral karte ali kegljal) —, ali kdo onih tisočih, ki so prišli sicer nezakaznovani in neomadeževani v objubljeno deželo, ki so pa tukaj, samo vsled nepoznanja postav, prelomili postavbo — ker nikjer drugje na svetu ni toliko postav, kakor tu, in ki naravnost silijo, da se človek proti istim pregreši.

Take možnosti se ne more kar tako zavreči, kljub temu, da vladajo občno mnenje, da se nanaša postavba samo na zločine ali prestopke, zagrešene v inozemstvu. Postava je mogoče takoj mišljena, a razlaga se jo drugače. Kdor je toraj v takim položaju, kakor oni gostilničar, ki ni nič drugega storil, kakor to, kar delajo njegovi stanovski tovariši v mestu, kjer živi, in kdor se pregreši proti kakim postavi, naj bode prestopek še tako malenkosten — temu se lahko primeri, da se tudi njemu, če gre na obisk v stari kraj, zabrani zopetna naselitev, če izve naselniška oblast za njegov prestopek. Vsakdo, kdor se zopet vrne, je podvržen naselniškim postavam, če ni postal ameriški državljan. To velja tudi za one, ki so že več let tukaj bivali in bili izven Združenih Držav samo kratke čase. Le onemu, ki si je pridobil državljanstvo pravico, se ne more zabraniti zopetne naselitve. To si naj naši rojaki zapomnijo in skrbijo, da postanejo državljani.

Poglavitna zahteva.

Pri vsakem neredu, katerega hočemo popraviti, je najpoglavitejše to, da iščemo kaj je istega povzročilo. Ko hitro se vzrok odstrani, se red kmalu ustavi. Dober zdravnik vedno skuša najti vzrok bolezni, predno more isto znanstveno in uspešno zdraviti. Če hočete, v katerem slučaju boleznj preiskavati vzrok in koren bolezni, boste istega gotovo našli v želodcu. Isti noče delovati in z njim vse telo. Če se vam posreči izgnati nered iz želodca, bodo vsi udje telesa začeli zopet harmonično delovati in telo bo zopet popolnoma zdravo. Edino zdravilo, na katerega se lahko vedno zanesete v takih slučajih je Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino. Isto leči vnet želodca, poveča izločitev in ojači njegove živece. Isto pomaga pri pretvorjenju čiste, dobre krvi, glavne potrebe za zdravo telo.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Kaj ti koristi močne mišice, če trpiš na revmatizmu.

PAIN-EXPELLER
dobro vdrugen, ti takoj olajša bolečine in odstrani njih vzroke.
Po 25c, in 50c v vseh lekarnah.
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl St., New York.

Pazite na varstveno znamo s sidrom.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

P. N. NAROČNIKOM!

Vse one naročnike, ki so nam še kaj na dolgu, prosimo, da z ostale zneske čimprej pošljejo.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz korenin, nabiranja različnih rož in vseh nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojece na pošten način. Na države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40,000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljala se bode stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akre, predno mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10,000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50—100 v pridelku pavole, \$30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akre, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akre takoj in ostanek na 6% obresti poljubno. **F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.**

Zakaj trpeti bolečine, ko iste lahko takoj odženete s

"KAPSOL"

čudovitim mazilom za vse bolečine kot revmatizem, nevralgijo, glavobol, trganje v krizu. Isto tudi odstrani otekline in prežene otrplost.

Navodilo: Pomažite malo Kapsola na prizadeti del dvakrat na dan. **Cena 50c., po pošti 55c.** Denar lahko pošljete v znakmah.

**J. C. HERMANEK
LEKARNAR**
1800 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Slavnemu občinstvu

blagohotno naznanjamo, da je naša nova pomladanska razstava oblek za odrasle, mladino in dečke, klobukov, spodnjega perila sedaj popolnoma založena. Pridite pripravljeni in oglejte si najnovejše in najlepše vrste blaga, ki smo jih kdaj imeli

Možke pomladanske obleke \$10 do \$25
Obleke za mladniče.....\$5 do \$15
Obleke za dečke.....\$2.50 do \$10

THE ATLAS CLOTHING CO.

Blue Island Ave. & 18. cesta.
Jelinek & Mayer lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Vašo obleko napravim po meri

in vašem okusu; nikar ne kupite obleke, ki je bila narejena za koga drugega.

CHARLES TYL

THE POPULAR TAYLOR

1945 So. Halsted Str. nasproti 20. ceste, Chicago, Ill.

Na zahtevo pošljem vzorce na vse kraje, samo pišite mi kako barvo, kakovost in ceno želite.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klauzar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Znamenita obletnica: križarji.

Priredil A. H. SKUBIC.

Dne 15. julija t. l. bo petsto (500) let, od kar so združeni Litvini in Poljaki pod vodstvom hrabrega poljskega kralja Ladislava Jagiello (Jagelo) premagali in uničili armade nemškega viteškega reda pri Grünwaldu.

To obletnico bodo Poljaki, dasi njihovo kraljestvo že ne obstoji nekaj nad 100 let, obhajali zelo slovesno in na primeren način. Ladislavu odkrijejo ta dan veličasten spomenik v Krakovu, kamor pridejo ta dan zastopniki poljskega naroda iz vseh delov sveta. Tudi vsa poljska sokolska društva prirede javno telovadbo v Krakovu.

Poljski rodoljubi so v spomenu tega slavlja nabrali okoli \$300.000, katerega svota gre za ustanovljenje grūnwaldsko zbirko v pomoč obmejnim šolam.

Red nemških vitezov.

Vsakdo, ki je obiskoval ljudske šole v Avstriji se še menda spominja zgodovine križarjev, to je one svete vojske, ki je na prošnjo takratnih papežev šla v sveto deželo, Palestino, da jo iztrga iz rok mohamedanov. Prostovoljci za to sveto vojsko, ali kakor jo zgodovina pozna, križarsko vojsko, oglasili so se po vsem krščanskem svetu. Krščanski plemiči, katere so spodbujali papeževi poslanca, so zbirali svoje kmete ter jih pod zastavo, na kateri je bil velik križ, peljali v Palestino. Od tod tudi ime križarji. Nekateri vojščaki, navdušeni za križ in krščansko vero, pripeli so si iz sukanca izdelan križ na rokav. Kak izid so imele te vojske je skoro vsakemu znano. Dasi so bile sem in tam v sedmih križarskih vojskah krščanske čete zmagosne, vendar je naposled ostala Polastina v rokah Mohamedanov. V teh križarskih vojskah je pal marsikak krščanski plemič in vojščak, padali pa so tudi Mohamedanci. Koliko krvi je bilo prelite!

Najbolj navdušeni plemiči za te križarske vojske so bili iz sedanjih avstrijskih, nemških in francoskih pokrajin. Ti plemiči so ustanovili nekaj križarski red, katerega prvotni namen je bil, varovati krščansko vero in krščanske pokrajine. V tem redu so bili duhovni dostojanstveniki in tudi posvetni plemiči, ki so se nazivali vitezi. Njih dostojanstvo se je po zunanosti posebno poznalo po velikem belem plašču, na katerem je bil s svilno vtrkan rdeč križ. Nosili so orožje, prepasani so bili z vitežskimi pasi, in pod plaščem se je skrival dragocen oklep, ki je varoval vitezovo telo pred smrtonosnimi udarci sekir, kopja in puške. Ker je bil ta red nekaka institucija, sestojela iz največ nemških vitezov, so nosili čelado s pavovo perjanico.

Sprva, kakor smo že omenili, je varoval ta red krščansko vero in krščanske podložnike ter bil v vsem pokoren papežu. Njih glavni stan je bil v Marburgu, kjer je imel svoj glavni sedež tudi veliki mojster. Takrat so bili še revni. Ko so se končale križarske vojske in ko so se prekrizale vse nakeane papežev, da bi kdaj mogli osvoboditi Jeruzalem in sveto deželo, so začeli križarji postajati predurzi, hlep po bogastvu se je vgnezdil v njihova srca. Vprli so

se papežu in postali klativitezi, napadajoč potnike, sosednje plemiče in naposled, ko so prišli v moč tudi cele kraljevine.

Klativitezi.

Ko so se izneverili papežu, zgolj vsled tega ker so se razni plemiči pritoževali nad tem redom in jih je papež opominjal, so mu odgovorili, da on ni njihov mojster, ter da si ne pušajo od nobene strani diktirati, vendar pa so se bali in so poslali svoje poslane v Rim, ki so papežu z lažjo dokazali, da morajo braniti križ proti nevarnikom. To je zopet papeža potolažilo in ker so v imenu križarja ropali, nakupili so kmalu velikansko bogastvo. Plemiče so kar čez noč napadli in si osvojili gradove, podjarmiljujoč si cele pokrajine. Njihove podložnike so izkoristili do mozga. Grad za gradom, knježevina za knježevino je pala v njihove roke. In če se je kedo pritožil na velikega mojstra v Marburgu mu ni to nič pomagalo, ker njihova inkvizicija je bila najvišja, komturji pa so vedno našli dobrih izgovorov, čes, pregrešil se je zoper red in križ. V vojskah so bili navadno zmagovalci. Saj so vendar v njihovemu redu služili najslavnejši nemški, francoski in angleški vitezi tedajne dobe. In kedo bi se upal napasti križarsko vojsko, ko je vendar veliki mojster, vojskovodja, nosil v zlati škrinjici ostanke svetega križa! Gorje mu, ki bi se upal položiti roko na te svete ostanke!

V boju so bili hrabri, predurzi in vedno zmagovalci. Svojim sovražnikom niso prizanašali, in mizerikordija (mal nož) je prerezala grlo sovražnemu, ki je bil slabši od njih. Njegovo premoženje pa je postala last reda.

Kakor so postopali kruto s premaganim sovražnikom, isto tako so postopali s vjetniki. Temne

ječe, post, zaničevanje in mučenje liki španski inkviziciji so končno nesrečnikom pretrgale nit življenja. Kjer niso imeli pouda za vojsko, so ga iskali, da so ga našli.

Pripetilo se je, da so obmejni komturji tega reda onim posvetnim vitezom, kateri so se jim vpirali ter ga naposled le s prekanjo zvalili v njihove gradove, vkrali svobodo, vrgli ga v ječo, kjer so nesrečnika hlapci zaničevali in s pestjo po obrazu bili. Neki komtur, imenoma Siegfried, ki se je hotel maščevati za smrt svojega sina, je z lastno roko odsekal vjetemu poljskemu plemiču desno roko in odrezal jezik, ter to oboje dal v trugo, v kateri je ležal mrtvi sin.

Taka in enaka grozodejstva je uganjal ta nemški viteški red in zato ni čuda, da so si njihovi podložniki želeli priti zopet pod svoje stare gospodarje, ki niso bili na polovico tako odušeni in kruti. Ubogi kmet podložnik pa ni smel ziniti besedice in če bi prav dal duška svojem koprnenju, mu to ne bi pomagalo.

Moč tega reda je postala tako velika, da so se začeli vmešavati v zadeve sosednjih kraljestev in knježevin, ter so povsod hoteli imeti prvo besedo. Češki, ogrski in poljski kralji so se vklanjali njihovim poveljem in so z vso svečanostjo sprejemali njihove poslane. Omeniti je treba, da so bili Čehi, Ogrji in Poljaki tedajne čase vneti katoličani, ter se niso upali priti v kake nasikrjize z vitezi nemškega reda. Obratno pa je ta red po svojih komturjih prežal na poljsko pokrajino Litvo. To knježevino so hoteli na vsak način iztrgati iz rok tedajnega kneza Vitolda in zato so nagovarjali poljskega kralja Ladislava, da ostane nevtralen. Kako pa naj sorodnik Vitoldov z mirnim očesom gleda klanje svojih rodniških bratov, kako naj on kot pokrovitelj knježevine dovoli, da bi jo nemški viteški red zase podjarmil!

Križarji so se bili v teku stoletij tako privadili prežati na tujo lastnino, da tedajni veliki mojster Konrad von Juningen, ki ni bil zloben človek, ni mogel ukrotiti njihove pohlepnosti, temveč jim je včasih sam do tega pomagal. One železne discipline pod mojstrstvom Heinricha von Kni-prode, radi katere je ves svet spoštoval in občudoval Križarje, ni bilo nikjer več opaziti med njimi.

Že ob času velikega mojstra Konrada Walenroda, je bil križarski red tako pijan svoje moči, da se ni zmenil za nobeno postavilo in da je s prelivanjem krvi ohranil višino svoje slave. Veliki mojster Konrad je pazil strogo na pravo in pravico in kolikor je bilo v njegovi moči, je vselej skušal odtegniti železno križarsko roko, ki ni tlačila samo kmetov in meščanov, marveč tudi duhovstvo, gosposko in plemiče, ki so imeli svoja zemljišča in gradove v križarskih deželah. Nasprotno pa so sebični komturji v odda-

ljenih krajih teptali z nogami vsako pravico, iztrgali podložnikom zadnji penec, pritiskali nanje, da so solze lile po opaljenih licih in prelivali nedolžno kri ter na ta način izzivali nevoljo tužnega ljudstva. In ako je izobilje križarskega reda zahtevalo, da se nekoliko odjenja, kakor se je to večkrat zgodilo na Žmudskem, se zato lakomni komturji niso zmenili. Veliki mojster Konrad von Juningen je uvideval, da ni ko svojih nalogi, primerjal se je ladiji, katero valovi nesejo poljubno proti pečinam in zato se je izročil svoji usodi. Ni čuda, da je pri neki priliki rekel:

„Prestrojil sem jih v koristne čebele in utrdil sem jih na pragu krščanskih dežel, toda oni so vstali proti meni, ker oni ne skrbijo za dušo in ne pomilujejo teles onega naroda (Litvinev in Tartarov namreč), ki se je iz blodnje preobrnil k rimsko-katoliški veri in k meni. In napravili so iz njegove suznja, a ne uče ga božjih zapovedi in odjemajo mu svete zakramente, ga obsojujejo v še večje pekleniske muke, nego so te, ki bi ga zadele, ako bi bil ostal v poganstvu. Vojskujejo se zgolj iz pohlepnosti, zato pa pride čas, ko jim bodo polomljeni zobje, ko jim bo odsekana desna roka, ko jim desna noga postane hroma, da spoznajo svoje grehe.“

Veliki mojster je vedel, da so te grožnje opravile, ker drugače sploh ni moglo priti. Vedel je, da se dolgo ne more vzdržati hiša, postavljena na tuji zemlji, na krivici in hlimbi, na izdatku in verolomstvu. Bal se je, da se ta zgradba — nemški viteški red — podere pod jednim udarcem močne poljske roke. Navzile svoji slabosti upiral se je svojim držnim in krutim svetovalcem, ter nikakor ni dopustil, da bi prišlo do vojne z Poljsko. Zaman so mu očitali bojazljivost in nesposobnost, zaman so obmejni komturji storili vse, samo da bi prišlo do vojne. Konrad se je temu uprl že poslednji trenutek, ko je imel ogenj že izbruhiti in v Marburgu je hvalil boga, da je pridržal meč, ki je bil že vzdignjen nad glavo križarskega reda.

Vedel pa je, da mora priti do vojne, toda prepričanje, da križarski red ne sloni na pravici, temveč na krivici laži in bogotajstvu in da mora radi tega propasti, je storilo, da je isto zavlačeval. Raje bi bil dal svojo kri, ko bi mogel stališče svojega reda predrugačiti. Toda vse je bilo prekasno. Kreniti na pravo pot, to bi pomenilo: vrniti pravim lastnikom vgrabljeno zemljo in gradove, odstopiti od bogatih mest, kakor je bilo mesto Gdansk, dati nazaj Žmudsko, odreči se roparskim napadom na Litvo, vtakniti meč v nožnico ter končno dati slovo kraljinam, v katerih niso imeli več koga spreobračati ter nastaniti se zopet v sveti deželi — Palestini — ali pa na katerem grškem otoku in tam braniti sveti križ zoper prave Saracene.

Dalje prihodnjič.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO IZ AVSTRO-
OGERSKE V NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Alice 8. June 1910 | Argentina 6. July 1910
 Oceania 29. June 1910 | M. Washington 13. July 1910

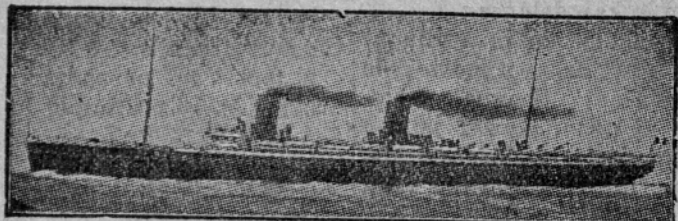
Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 59te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,
2 Washington St., New York, N. Y.

GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
 FRANCOSKA PROGA
Compagnie Generale Transatlantique
 GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
 Pristanišče 57 North River vzaosje 15th St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.
MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
 na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.
 Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
 A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popraviljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastoj.

Kašparjeva Državna Banka,

vokal Blue Island Ave. & 19. ul

VLOGE \$3,000.000.00

GLAVNICA . \$200.000.00

PREBITEK . \$100.000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3 % od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifrate in posojujemo denar na posvetva in zavarovalne police.

Dr. E. C. COLLINS
ustanovitelj

Ako trpite na:
 Želodene bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali ako imate reumatizem, glavobol, škrofolne, hripavost, naduho ali jetiko, srčno napako, nervoznost, zlato žilo, kilo, ali bolezen pljuč, jeter, ledice, nes ali oči. Napihnost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trabljo, neuralgijo, mazulje ali kake druge notranje ali zunanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar Vam bode pomagano.

Pišite takoj danes po jedno znanenitih in prekoristnih od Dr. E. C. Collinsa spisanih knjig, katero dobite povsem brezplačno.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

SAMO NEVEDNI IN NEISKUŠENI ZDRAVNIKI

oglašajo po časopisih in se smatrajo zmognimi zdraviti raznovrstne bolezni.

Ti zdravniki poskušajo potom oglasov bolne Slovence na to pripraviti, da jim svoje zdravje poverijo. A naši rojaki niso tako nesposobni, da bi jim svoje zdravje poverili in se dali od takih neiskusnih in nevednih mazatev zdraviti. Vsakemu izmed naših rojakov je znano, da nijednemu zdravniku ni mogoče ozdraviti vseh bolezni. Nekateri zdravniki so zmogni ozdraviti te bolezni, toda ne razumejo zdraviti vseh bolezni. Naprimer zdravnik, kateri je zmogen ozdraviti tuberkulozo, bi morda ne bil zmogen ozdraviti srčne napake ali kake druge bolezni. Vsled tega imamo v sedanjih modernih časih sloveče bolnišnice in zdravniške zavode. V takih bolnišnicah in zdravniških zavodih najdete najiskušnejše in največje zdravnike, kateri skupno razumejo ozdraviti vsako in vse bolezni. Ako trpite na pljučah, je zdravnik tu, kateri Vam zdravila predpiše, in ozdravi te bolezni, ako trpite na slabi krvi, je zdravnik tu, kateri Vas ozdravi te bolezni in ako trpite na kakej drugi bolezni, je zopet zdravnik tu, kateri Vas ozdravi na onej bolezni, in tako skupno zdravniki zamorejo ozdraviti vse bolezni.

Na tej podlagi je slavni Dr. E. C. COLLINS ustanovil THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE kateri zavod zavzema danes prvo mesto ter je jeden izmed najslavnejših in najmodernejših zavodov na vsemu. Zdravniki v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE ne prakticirajo zdravil ampak so največji in najiskušnejši zdravniki, kateri skupno so že ozdravili vsakovrstne bolezni, ter so zmogni ozdraviti tudi vas.

Ker imate toraj ta sloveči zavod na razpolago, ne spostavljajte vašega zdravja in življenja, zdravnikom kateri oglašujejo po časopisih in o katerih še nikdar čuli niste. Nespusite se jim na limanice samo radi tega ker vidite njih slike v oglasih in raznih časopisih. Samohvala teh zdravnikov je sicer jako velika, a uspeh in njih znanost je jako slabo.

Brez izjeme, kako bolezen imate, pišite takoj v svojem materinem jeziku ali pa pridite osebno v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE in prepričali se bode da ste tudi vi jeden izmed tisočih ozdravljenecv kateri so pripravljeno potrditi, da so poskusili prejšnjim raznovrstnim zdravnikom, kateri vam pa niso zamogli pomagati in ozdraviti, nakar ste se končno obrnili na THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE kjer ste našli takojšino pomoč ter bili potom metode teh slavni zdravnikov zopet popolnoma ozdravljeni.

V tem slavnem zavodu, je bilo ozdravljenih, v pretečenih 14 letih več bolnikov kakor skupno pri vseh ostalih zdravnikih. Vse kar Vam je storiti obrnite se zaupno v ta zavod, kjer Vam bode takoj pomagano. V dokaz poveljnih uspehov, vam leži na razpolago na tisoče zahvalnih pism od ozdravljenih bolnikov iz vseh delov sveta, kateri so že obupali nad svojim zdravjem, a potom metode zdravnikov THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE pridobili zopet zaželjeno in trdno zdravje, katerega se še dandanes veselite. Vsa pisma naslovite na Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj;

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 W. 34th St., New York City

URADNE URE SO: vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Od nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan. Vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

DOPISI.

Oregon City, Ore.

Cenjeni urednik: —

V Oregon City, Ore., je res tako prijetno, da bi človek samega veselja kvišku poskakoval. Vsakemu je itak že znana tukajšnja zalega gadov. Dolgo časa sem pričakoval kakega poročila od klerikalnih magnatov o delavskih razmerah, a zaman. Vse je ostalo tiho. Drugače pa je, če se gre za farsko bisago ali prid kapitalistov. Teda so vsi pokonci. Ne vem, kaj je vzrok, da ljudje samim sebi nočejo dobro. Z mirnim srcem lahko rečem, da ga v Ameriki ni slabšega kraja za delavce, kakor ravno tukaj. Tovarni ne veliko, samo tri papirnice, in ena predilnica, (Woolen Mill) v kateri delajo večinoma ženske in nedorasle dečki in deklice. Malo je nastavljenih odraslih mož, a še ti so tako slabo plačani, da je prava sramota. V tem času morajo delati za \$1.25 in \$1.50 10 ur na dan. Toraj skoraj zastoj. Nekdo mi je pripovedoval, da je delal od 17tega do 27tega leta, a še le zadnje leto je dobil po \$1.75. Iz tega je razvidno, kako dobro plačujejo tukaj delavce.

V mesecih marecu in aprilu so hoteli delavci, da se njihovo delo bolje plačuje. Njihovim zahtevam se ni ugodilo, ker je bilo med njimi premalo slovnosti; delavci niso bili organizirani, vrhu tega so pa še skajje prihajali. Stavkati so začeli tujci, Angleži, a naši Slovenci so držali roke križem. Še enkrat so nato zastrajkali Angleži, in tedaj se je vzhudilo tudi nekaj Slovencev iz trdnega spanja. Vse bi bilo dobro, a bili so tako nesposobni, da so se dali premotiti kapitalističnim šlapcem. Bossi so na vse pretege prigovarjali delavcem in jih podili narazen, preden bi se mogla začeti splošna stavka. (To je bilo meseca aprila). Res so jih pretrpali in jih trpali toliko časa, da so jim mogli izdelati odslovne listke, nakar so jim pokazali pot iz tovarne. Tako se je stavka končala. Vsi oni, ki so zahtevali svoje pravice, so bili odslovljeni, in med temi je bilo tudi nekaj naših rojakov. Vendar, vsa čast jim, dobro so se držali. Dasiravno so delo izgubili, to nič ne de. Saj svet je velik. Fej pa nimim, ki so se odslovljenecem še posmevali, dasiravno so se zanje ravno tako potegovali, kakor zase. Delodajaleci bijejo delavce z enim bičem, bossi pa z dvema. Z enim te bije za sebe, z drugim za kapitalista. Ako more več izmogniti iz delavca, bolje se kapitalistu prikupe.

Sedaj letajo agentje W. P. & P. Co. kakor blazni okoli in vlačijo skupaj skabe, ker na vse plati primanjkuje delavskih moči. Trdno so bila napeta vajeta, samo držati bi jih bilo treba. Oni, ki trdijo, da so Angleži, in so zastrajkali samo vsled tega, da bi pregnali Slovence iz tovarni, niso vredni, da bi jim človek pljunil v obraz. Saj se razumemo. Samo nikari ne peska v oči, ker gre business vseeno.

Bossi so sedaj jako prijaznih obrazov. Klobuke nosijo višje, kakor v zimskem času. Vsakdo te lepo nagovori in pozdravi z "hallo", česar pozimi ne bodeš slišal. Delavce lovijo po hišah in ulicah in ako prideš v Portland na mestni employment office med tretjo in četrto ulico ter Madison Str. vidiš zapisano: "150 mož se išče. Plača po \$2.50. (Tega ni zapisana, da se dela po 14 ur). Hrana in stanovanje \$4.50 na teden." To je laž. Hrana je pri Angležih po \$5.00 in še pri Slovencih se je na dobri povsodi za \$4.50. Tako delavce farbajo! Vsak dan prihajajo agenti z delavci, katere so naložili v raznih krajih, a kdor ima le trohico pameti, ne dela dolgo. (Sedaj bi bile tudi starke dobre, ker je baje manjša škoda, ako jih pobije.) Grki, in še nekaj takih bedakov, delajo tukaj in delali bi tudi, če bi jih kdo vsak dan z bičem do krvi naklestil. Sramota za družbo je, ker plačuje najslabeje stare delavce, po \$1.75 na dan.

V teh tovarnah se dela prav po starokrajšem načinu. Po 14 ur na dan čez teden, v sobotah in nedeljah pa po 18 in 24 ur skupaj, da mora biti človek truden, tudi, če bi v tovarni samo stal, ne pa še zraven delal. Zraven tega je delo tudi nevarno. Družba očito brije norec z delavci, a ti še nočejo uvideti, da se jim godi krivica. Vendar ni preveč čudno, če se tako dogaja, ker je med njimi mnogo takih, ki bi kapitalistu

najraje roko poljubili. Te "špase" je gotovo vsak čitatelj opazil v štev. 35 in 44 "Glas Naroda". Toda prvi se norčuje iz tukajšnjih rojakov, češ, da niso "složni", itd. Tega pa ne pove, da je pričel ravno oni sejati prve prepire med tukajšnjimi rojaki že leta 1907 radi družtev. Od onega časa se tukajšnji rojaki še niso spoprijaznili, in se ne bodo, dokler ne neha on s svojo politiko. O tem o priliki kaj več.

Drugača dopisnika v št. 44 ravno istega lista vprašam, če zna šteti, ker piše, da je tukaj 8 Slovencev. Vprašam ga nadalje, kje je ona povišana plača? Ni je in je ne bodo, toraj pamet in ne smešite samega sebe. Peter Kurnik.

Dodatek: Opozarjam onega, ki nosi "Glas Svobode" prečisti temu in v tovarno, naj le s tem nadaljuje. Za prečistitega bi bilo dobro, če bi se naučil slovenski, za družbo bode pa tudi le v korist, ker bodo kapitalisti uvideli, da pada delavcem mrena raz oči, da morajo prej ali slej zagledati beli dan. Toraj, le še naprej naj novi list onim, Mogoče se kdo kapitalistov na njega naroči, kar bi bilo le dobro. Gornji.

Clinton, Ind.

Cenjeni urednik:

S tem Vam naznanjam, da je družstvo št. 16 v Clinton, Ind. spadajoče k S. S. P. Zvezi, prečitalo prošnjo družstva št. 2 v Claridge, Pa., ki spada istotako k S. S. P. Z. Pri tej priliki se je nabrala svota, h kateri so z malimi doneški prispevali člani. Darovali so: Po 50c: George Krašek, Frank Mrak, Franc Rozina; Po 25c: M. Mohar, Andrej Ladiha, Jakob Kranc, Franc Fabič, Ivan Dirgas, Josip Dirgas, George Kubla, Josip Tratnik, Rudolf Reja, Vincenc Verhovnik, Ivan Bobič, Ivan Krajčič, Frank Planinc, Viktor Zupančič. Po 20c: Anton Primožič, Pavl Gall, Rudolf Cesar. — Skupna svota znaša \$5.60.

Z bratskim pozdravom
Viktor Zupančič, tajnik.

Calumet, Mich.

Cenjeni urednik Glas Svobode:

Naše družstvo št. 45, spadajoče k S. S. P. Z., se je moralo v začetku boriti z raznimi težkočami. Kakor hitro so namreč izvedeli farski podrepani o ustanovitvi, so začeli ljudi mešati in jim groziti, da mora družstvo na vsak način propasti. Veliko rojakov me je kot predsednika družstva vprašalo, kako stojimo. Vsakemu sem dal dobre nasvete in takole odgovoril: "Čitaj Glas Svobode, pa se boš prepričal, da S. S. P. Z. jako lepo napreduje." Marsikateri je pritrdil mojim besedam in prav so mi dajali tudi oni od farske strani. Zopet drugi pravijo, da bi radi pristopili k naši slavni Zvezi, a se bojé, da bi izgubili delo. Res se je pripetilo, da so nam vzeli delo, namreč predsedniku, I. tajniku in blagajniku. Naši nasprotniki so se v svoji krščanski ljubezni do bližnjega jako veselili in govorili, da družstvo propada. A temu ni bilo tako. Srčne člane imam, ki se ne vstrašijo črnuhov, ki nam nasprotujejo, kjer morejo, a ker ne morejo narediti drugega, se lažejo in nas okoli črnijo. A to nas ne plaši. Dokaz temu je, da se družstvo lepo razvija. Nek črnih se je o nekem našem somišljeniku tako izrazil: "Ta mora biti gotovo kak unijec, ker meni nič ne dá, tudi za cerkev nič ne. K spovedi ga ni bilo, da bi mu tikek prodal za dva dolarja. Ta je proti veri, proč ga dajte in ne glejte na to, če se nahaja v dobrem ali slabem položaju!"

V mesecu januarja sta nabirala tukaj dva pijančka doneske za cerkev. Tudi k meni sta prišla in me prav prijazno nagovorila, naj kaj dam. Seveda sem jima odgovoril, naj da oni, ki ima tisočake na banki. S tem sem se jima stransko zameril in začela sta hujskati proti meni in družstvu. Vse to le iz gole zavisti. Dobro je vsem znano, da plačujejo klerikalna družstva manjšo podporo pri večji pristopnini, medtem ko se dobi pri Zvezi za samo en dolar mesečine tedenske podpore \$8.00. Sicer je pa glavni odbor že sklenil, da zapre sapo atlanskemu hišavcu. Rojaki pristopajte pod okrilje naše Zveze, ki nudi tako lepo pomoč v slučaju bolezni ali ponesrečenja, in to pri mali mesečnini.

Rad bi pokazal nekaj "poštenjakov" v pravi luči, a za danes me molčim. Če hoče pa kdo mojemu dopisu odgovorjati, naj se podpiše kakor se tudi jaz. —

Zadnjič je družstvo štev. 45 v Baltic, Mich., mesečni prispevek znižalo od \$1.00 na 50c in je toraj za rojake najlepša prilika, ako hočejo pristopiti k družstvu in pod okrilje S. S. P. Zveze. Čudno se mi zdi, da se še vedno dobe rojaki, ki si ne upajo pristopiti k Zvezi. Vsled napadov je družstvo št. 45 sicer nekoliko trpelo, a vendar sem nabral med člani in drugimi rojaki svoto v podporo štrajkujočim premogarjem v Westmoreland okraju.

Darovali so: po 25c. P. G., F. Z., A. K., F. C., T. C., M. T., F. F., I. C., F. B., J. S. M. R., V. S., L. N., S. K., A. D., A. P., P. T., C. S., A. M. Po 20c. F. D., M. H., F. V., F. O., M. C., F. L., M. T. Po 15c. J. J., T. H., A. S., A. J. Po 10c. A. S., A. T., I. U., F. H.

Končno pozdravljam vse zavodne člane in članice S. S. P. Z. štrajkarjem pa želim obilo uspehov in da bi dosegli, za kar se poganjajo.

Chas. Stopar, predsednik družstva št. 45, S. S. P. Z.

Moon Run, Pa.

Cenjeni urednik delavskega lista

Glas Svobode: —

Ni še dolgo, kar sem čital dopis iz Moon Run, Pa. a upam, da ne bodo moji vrstice romale v nenasični uredniški koš. — Delamo sedaj od 3. maja vsak dan. Zasluzek je bolj slab, kakor povsodi. Kdor dobi delo, se lahko pošteno preživi, a to je tudi vse. Nikomur ne svetujem, da bi hodil semkaj dela iskat, ker je med nami še vedno dovolj brezposelnih.

Na družvenem polju dobro napredujemo. Imamo štiri slovenska podporna družstva, pripadajoča raznim Jednotam. Vsa lepo napredujejo, a bi lahko še bolj, če bi vladala pri njih sloga. Je nekaj združbarjev vmes, ki dobro stvar razdirajo. Iz tega vzroka sem prisiljen, izstopiti iz družstva sv. Barbare, postaja štev. 3 v Moon Run, Pa., kar na tem mestu vsem članom omenjene postaje naznanjam. Povedati moram pa tudi, zakaj se nisem vdeležil trimesečne seje, vsled česar se mi je naložila kazen.

K prvi seji nisem mogel priti, ker sem imel doma bolno ženo. To je bilo na velikonočno nedeljo. Služkinja je hotela biti prosti in ni mi preostajalo drugega, kakor da sem od seje izostal. — Vsled tega sem bil kaznovan, kar je proti pravilom družstva sv. Barbare. Pri prihodnji seji sem bil navzoč. Dokler je bila seja, sem bil v dvorani, potem sem dal denar drugemu in odšel k seji unije, ki se je vršila ob 2. uri popoldne. Vsled tega je moral on plačati kazen zame. Meseca maja sem bil zopet pri seji navzoč. Pritožiti sem se hotel, a glej, planili so proti meni in mi govorili, da nimam pravice se pritožiti, ker je že vse prepozno. In tako je zadeva ostala do druge trimesečne seje in šele takrat se je uredila, zakar se moram zahvaliti članom omenjenega družstva.

Ker pa vladajo take razmere, sem odstopil. To mi pa nikakor ne bode škodilo, ker ostanem še vedno član dveh drugih podpornih družtev. Vsakdo se sme in mora pritožiti, kadar ve, da ima prav. Tako govorijo pravila, odobrena od delegatov na 2. konvenciji. —

Nadalje naznanjam, da družstvo S. S. P. Z. jako lepo napreduje. Zatraj kličem rojake, naj pristopajo pod okrilje naše, tako lepo se razvijajoče Zveze. Delujmo na to, da postane naša organizacija ena največjih slovenskih v Združenih Državah. Delegatom prihodnje konvencije kličem že naprej: Živeli! Naj šteje naša Zve za pri tretjem zborovanju na tisoče več članov.

Koncem dopisa pozdravljam vse somišljenike. Tebi dragi mi list Glas Svobode pa želim obilo naročnikov. Da kdo dopisa ne bode krivo tolmačil, eva mojega podpisa. Charly Telban.

Za pennsylvanske štrajkarje smo dosedaj prejeli:
Posamezniki glavnega odbora S. S. P. Z. so darovali \$6.00
Družtveniki družstva št. 16 S. S. P. Z. Clinton, Ind. so nabrali svoto 5.60
Chas. Stopar v Calumetu, Mich. je nabral pri rojakih svoto 7.15
Skupaj \$18.75
To svoto smo odposlali blagajniku g. Sturmju.
Uredništvo Glas Svobode.

50,000 KNJIZIC V DAR LJUDEM.
Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.
Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma uspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitev moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabavajo denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.
IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.
Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s katero pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.
Ime
Pošta Država

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v onih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dočimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in vsled ni popolnoma nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celotno zdravi ljudi najbi sem in tja pili kupico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugu zdravilu. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 346. Tisoče priporočil najupliveljših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. [Zdravniški nasvet, pa pošti, zastoj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,
1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjavec, importiran in čizdelek.

ITALIJU ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj
CUNARD LINIJI
POSTAVLJENA 1840 GOD
Ogotska-Američanska usluga
Od New Yorka do Fiume preko
Gibraltara, Genove, Napolisa
i Trieste

Novo Moderni utvrđeni šifovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - 10,400 TONS

1 Jedne Close Cabina \$60 (dolara) do Naplesa
\$65.00 (dolara) do Trieste i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.
S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
Ili kod svakog obilježnog agenta.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuhval najnovije kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Banke

Svobodomislec! Naročajte, pri-
poročajte in razširjajte naš list!
— Vsak naročnik naj pridobi
vsaj enega naročnika! — Bodite
povsod širitelji njegovega pošte-
nega prizadevanja!

Najstarejša slovanska tvrtka
EMIL BACHMAN
1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim
društvam za izdelovanje druš-
tvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebsčin. Izdelek
je najfinejši in najokusnejši, pri
tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za
pristnost in okusni izdelek naročenih potrebsčin.
Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Kupite svojo pomladansko obleko pri
Schweitzer CLOTHING CO.
1828-1830 Blue Island Avenue.
Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega perila.
Izdelovanje oblek naša posebnost.

RAZNO IN DRUGO

Kačo ima v ustih. Neko 43letno Marijo Ofić iz Selnice ob Dravi so spravili v opazovalnico za umobolne v Gradec, ker je blodila po Koroški cesti v Mariboru in trdila, da ima kačo v ustih, katero so ji prišli.

Demar nezakonskega otroka poveril. Mariborsko okrajno sodišče je obsodilo 17. maja 60letnega vpokojenega adjunkta J. Ž. Jožefa Zelenka na 5 mesečno ječo, ker je poveril v porabil 320 K od denarja nekega nezakonskega otroka, kateremu je bil jerob. Zelenko se je izgovarjal, da je bil v sili; k obravnavi ni došel.

Duhovniška vest. Sedaj potrjuje celo ljubljanski "Slovenec" — s kislim obrazom sicer — da je šel bivši kaplan v Ljubnem, g. Šiler s svojo ljubico v Ameriko. — Pater Anzelm, o katerem je bilo tudi veliko govora in ki je bil v moziški okolici glavna opora kmečke zveze, jo je že popihaval pred njim; zapustil je dva otroka. Oba napišeta sedaj lahko zanimive razprave o duhovniški — morali.

Pobožni Tirolci in — komet. — Nemški listi poročajo, da je na Tirolskem zblaznelo več ljudi iz strahu pred kometom. Velik strah je vladal zlasti med kmečkim prebivalstvom. Pa tudi v "izobraženih" krogih so s strahom pričakovali, kdaj bo Halleyev komet butil ob zemljo. Zato je pametno napravil, da se ni prikazal strahopetnim zemljanom.

Državna tiskarna na Dunaju — brez delavcev. V dvorni in državni tiskarni na Dunaju vladajo tako žalostne razmere, da je nedavno tega odpovedalo službo šestdeset delavcev. Če se razmere ne bodo zboljšale, potem odpovedo službo sploh vsi uslužbenci. Da vladajo pri državnih podjetjih slabše razmere nego pri privatnih, to je že stara stvar. Saj hoče država imeti večje dobičke nego najbolj umazan židovski fabrikant.

Kako duhovniki odzdravljajo. Neki učence je pozdravil domačega župnika z besedama: "Dober dan." Župnik mu je odzdravil, rekoč: "Če veš, da je dober, pa ga pojej!" — To se je zgodilo nekje na Vipavskem.

Bukovinski kmetje na posestvu viteza Prunkula so se vzdignili. Okoli 200 ljudi je zasedlo vsa grajska poslopja, k vitezu Prunkulu pa so poslali deputacijo, ki je zahtevala, da vitez proda del svojih posestev kmetom, ki nimajo nobenih posestev, temveč so le hlapci svojih gospodov veleposestnikov.

Nesreče. Ko je trafikantinja Marija Kunčeva na Sv. Petra cesti v Ljubljani snažila okno, je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo. — V Črni vasi so našli pod nekim kozolecem 30-letnega čevljarja Andreja Krvinu z zlomljeno nogo. Mož se ga je bil zvečer nekoliko preveč naskakal in je, ko je hotel po lestvi na kozolec, padel in si zlomil nogo. Policija je odredila, da so ga z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico. — Na južnem kolidvoru je padel z lokomotive kurjač Ignacij Možina ter si zlomil levo nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico v Ljubljani. — V Wolfovi ulici v Ljubljani je nek voznik popodrl posestnico M. Bobnarjevo, ter jo na rokav znatno poškodoval.

Nezgoda na železnici. Posestnik Jakob Sitar iz St. Janža na Vinski gori je imel opravka pred dnevi na Pragerskem. Plačal je tam nek račun v znesku nad 250 K. Peljal se je na to domu čez Celje. V vlaku pa je menda zaspal in se je odpeljal mimo kolidvora. Onkraj mosta čez Savinjo je najbrž opazil, da je že mimo Celja in je skočil z vlaka. Padel je z glavo naprej in se je hudo poškodoval. Spravili so ga v celjsko bolnišnico. Na licu mesta je tudi že bila sodniška komisija. Mož je že v bolnišnici umrl. Bil je zaveden naprednjak.

Laški vohun Andreini. Poročali smo, da je bil laški vohun in laški rezervni častnik Peter Andreini, ki je bil uslužben v Trzinu v ladjedelnici, obsojen pred okrajnim sodiščem v Gorici na 7 mesece težke ječe; ali državno pravdnitvo je podalo utok in višje sodišče mu je kazen zvišalo od 7 na 13 mesecev.

Umor češkega raziskovalca. — Češkega raziskovalca Alberta Friča so Indijanci v Južni Boliviji ubili. Frič je potoval tudi v imenu petrograjske akademije znanosti.

Proti evropskim klobukom. Notranje ministrstvo prepoveduje otrokom mohamedancev nositi evropske klobuke, ker je to — nemoralno. — Sancta simplicitas, ora pro nobis!

Stoletnica prve hranilnice na Angleskem. Ta mesec bodo slavili v Edinburgu na Angleskem stoletnico ustanovitve prve hranilnice na Angleskem. Danes imajo angleške hranilnice 1.750.000 vlagateljev in 60.000.000 šterlingov (po priliki 1.500.000.000 Kr.) hranilnih vlog.

Vrečo klosti ukradel. V bolnici za silo v Ljubljani je ukradel vojakom 36letni dninar Anton Hribar iz Pijave Gorice vrečo klosti in jih prodal za 8 K. Ko je nekaj dni zatem zopet prišel s prazno vrečo po druge, ga je pri tem zasledil nek vojak in ga prijel. Na lice mesta poklicani stražnik je Hribarja aretoval. Oddali so ga okrajnemu sodišču.

Za Avstrijo je dobro. Plzenjska "Nova Doba" poroča, da je Škodova tovarna prodala avstrijski vojni upravi za dva milijona kron topov. To so ravno tisti topovi, ki jih je tovarna svoj čas prodala Rumuniji, a rumunska vlada jih ni hotela sprejeti, ker je v topovih preslab material.

Na Ogrskem teče kri. V občini Margin so povodom nekega volilnega shoda ustrelili orožniki 5 Rumunov.

Belgijske volitve. Po uradnih poročilih je bilo v Bruslju izvoljenih 9 klerikalcev, 7 liberalcev in 5 socialnih demokratov. V celi deželi je bilo izvoljenih 49 klerikalcev, 22 liberalcev, 13 socialistov. Klerikalci so izgubili en mandat, socialisti so pridobili enega. Klerikalna večina se je skrčila na 4 glasove, tako da ni več daleč do konca klerikalne vlade.

Zaradi vran. Kočar Ferik pri Mariji Snežni na Velki je s staro puško streljal vrano. Puška se je razletela in Feriku razmesarila desno roko tako zelo, da so jo morali v radgonski bolnišnici odrezati. — 16letni viničarski sin Fran Brlič v Gornjem Dupleku je hotel z nekega hrasta vzeti mlade vrane. Brlič je padel z drevesa in si zlomil levo roko.

Nesreča. 30letna delavka Ivanka Kodrič iz Pobrežja pri Mariboru je padla s svinjskega hleva na koničast kol, na katerem si je predrla trebuh do črev. Težko ranjeno so odpeljali v bolnišnico.

Neurje. Toča je v noči od 20. na 21. maja — med 12. in 1. uro — v celjski okolici na Štajerskem hudo potolkla in sicer v Košnici, Pečevniku, deloma v Zagradu in na Lisci, dalje v Tremarjih pri Laškem trgu ter na Svetini nad Celjem. Na Lavi pri Celju je strela vdarila v bley profesorja Cilenška in tu ubila kravo. — Uboгим ljudem v omenjenih krajih sta lansko leto mraz in toča večkrat uničila pridelek, letos pa jim je spet, tako zgodaj že, toča prizadela znatno škodo.

Pogreb brez duhovnika. V Žireh je bil pogreb brez duhovnika. Umrli je na Selu pri sekirnem kovaču, J. Poljanskem, kovaški pomočnik Možina. Pokojni 34letni fant je bil jako vzoren in vesten delavec, kakršni so zelo redki. — Ker je bil razumen človek, ki je bil tudi samostojnih misli, in ker se ni klanjal klerikalizmu, se mu je tudi odrekel cerkveni pogreb. Pri pogrebu je igrala godba žalostinke, gosp. pravnik Ivan Kavčič je ob odprtji gomili govoril v slovo pokojniku lep in gniljiv govor. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Pikantne tajnosti dunajskega knjigarja. Pariška "Liberté" je prejela dopis z Dunaja, čigar vsebina je naslednja: Pred nekaj tedni je sodišče začelo postopati proti nekemu knjigarju, ki je razširjal pornografske spise, ilustrirane in neilustrirane. Policija je pri dotičnem knjigarju dobila takih knjig v vrednosti nad 30.000 K in je rabila pet vozov, da je te knjige prepeljala na sodišče. Zvečer nemških knjigotrožev je tega knjigarja izključila. Mož bi se rad rehabilitiral ali vsaj ubranil denarnih posledice izvršene konfiskacije in je v ta namen sodišču predložil imenik svojih odjemalcev. V dotični vlogi pravi, da konfiscirane knjige ne morejo biti tako grde, kakor se sodi, ker so jih kupovali največ le visoki go-

spodje posvetnega in duhovskega stanu. Med drugimi odjemalci, ki jih je knjigar navedel v svojem imeniku, je eden, ki zavzema odlično mesto v največji bližini nemškega cesarja in več drugih dvornih in cerkvenih dostojanstvenikov in mnogo aristokratov. Pa bi bilo napačno misliti, da je krščansko socialni Dunaj kaj boljši od teh visokih gospodov. Knjigar, je imel odjemalce med različnimi sloji, tudi med malimi duhovniki. Kakor rečeno, je bilo treba pet vozov, da so pri tem knjigarju konfiscirane knjige prepeljali na sodišče. Tam so jih sicer dobro spravili, a vendar jih je vsak dan manj in dopisnik "Liberté" pravi, da če pojde tako naprej, jih čez par tednov že ni več ne bo.

Grozovit umor se je zgodil v petek 20. maja v Kaštelirju v Istri. Neki premožnejši kmet Kojančič vulgo Silopasa, je bil dolžan ondodnemu trgovcu istega imena svoto denarja. — Trgovca, vulgo Marastou, je tožil Silopasa, za dolžno mu svoto. A ta je terjatev odločno zanikal in privedel več prič, češ, da je že plačal. Marastou je pravdo izgubil, vložil pa pritožbo na višjo instanco, ter navedel kot priče tamošnjega učitelja, učiteljico in pa nekega kmeta. V višji instanci je dobil pravdo trgovca, obe priči pa, namreč brat in pa bratranec Silopasa, sta bila obsojena radi krivega pričevanja na 2 do 3 meseca v ječo. — Istotako tudi Silopasa. Kmet, jezen nad izgubljenost pravdo, se je izrazil da: "ker sodišče ni prav sodilo, sodil bodem jaz", vzel puško in se napotil najprej nad trgovca Marastoua. Tega je dobil doma, za mizo sedečega; pomeril je nanj skozi okno in ga takoj usmrtil. Nato se je napotil proti šoli, a ni dobil ne učitelja, ne učiteljice. Šel je torej nad tretjo pričo nad kmeta. Dobil ga je v 2 in pol ure oddaljenem vinogradu pri delu. Tudi tega je ustrelil. Ljudje, to videvši, prišli so k njemu, ter ga vprašali, zakaj da je to storil, on se jim je izrazil, da dva je že, dva pa še bode. Orožniki ga sicer iščejo, a ne morejo najti, ker nihče ne ve, kam je izginil. Temu naj bode pripomnjeno, da je bil 22. oče Silopasa v Ljubljani, ter prodajal svoje vino, a revežu ni bilo še nič znano, kaj da se je doma zgodilo.

Med služabniki matere cerkve. V Trstu se je začela razvijati afera, ki povzrokuje po primorskih krajih nenavadno senzacijo. Znan kanonik Buttignoni je izdal letak, v katerem silovito napada kanonika Meechio in naravnost zahteva njegovo odstranitev iz kapitlja, češ, da ni vreden tega mesta. V svoji okrožnici, ki je zelo razširjena, označuje kanonika Meechio za intriganta in nasilneža, ki hoče absolutistično vladati v škofiji in se vzpenjati višje za vsako ceno, bodisi tudi na škodo in pogin nešteti drugih. — Buttignonijeva okrožnica je preobširna, da bi jo mogli podati svojim čitateljem. Napadajoči pisatelj navaja v nji celo vrsto dejstev, s katerimi hoče dokazati, da je Meechio teroriziral vso duhovščino in šikaniral vsakega, kdor ni brezpogojno trobil v njegov rog; da je širil korupcijo, da so njegovi pristaši smeli delati, kar so hoteli; da je delil duhovniška mesta samo svojim kreatoram brez obzira na sposobnost in vrednost, da se je povzdigoval nad škofa in bahal, da se godi to, kar hoče on, ne pa, kar hoče škof Nagl itd. — Okrožnica pozivlja duhovništvo vse škofije, naj vstane zoper moža, ki ni vreden, da je duhovnik — Buttignoni ga imenuje "tirana", "policista", "Torquemado" itd. — in naj zahteva njegovo odstranitev. — Kakor smo rekli, je napravila okrožnica velkanske senzacije. Vse tržaško in slovensko časopisje piše o njej in med duhovščino se že opazuje močna agitacija. Napadeni kanonik Meechia se zagovarja v krščansko-socialnem "Amico", a reči se mora, da dela njegova obramba prav medlet vtisk. Buttignoniju očita, da je "modernist", da tiče za njim Slovenci in Hrvatje, celo za tajnega socialnega demokrata ga hoče razelašati. Medtem je pa Buttignonijev napad že dosegel ta uspeh, da je veliko število duhovnikov iz cele škofije podpisalo prošnjo, naj se Meechia odstrani. — Hrup, ki ga je dvignila ta afera, se — kakor kaže — ne bo prav kmalu polegel in prav lahko je mogoče, da se še poveča.

Rojakom naznanje.

V poslednjem času so pričeli nekteri Židovi po svetu širiti vest, da pošiljajo novce po telegrafu v staro domovino za 50 ct. stroškov. Da tem stopimo v eno vrsto tudi pri nas, sestavljamo dotični kablecode ter bode v par tednih gotov. Kdor prvič pošlje denar v staro domovino, ni niti misliti, da je to mogoče za 50 ct., ker velja vsaka beseda 32 ct. Urediti se da to le za stalne in večkratne pošiljalce in to izdelujemo sedaj.

Najvarnejša pot pa je le pošiljanje po dosednji navadi, da v Avstriji izplača vse pošiljateljce c. kr. poštna hranilnica na Dunaju in za Hrvate kr. poštna hranilnica v Budapešti. Ako je kaka pomota, državne oblasti posredujejo in vse izvedejo; pri kabelnu ali telegrafu so pa pomote na dnevnem redu in **brzjavni urad ne jamči za prav nič.**

Neumnost pa je misliti, ali pa zatrijevati, da pride denar domov v dveh ali treh dneh. Tukaj čaka tak bankar, da ima več denarnih nakaznic in to par dni; potem obvesti brzjavno svojega zastopnika o izplačilu, zastopnik pa šele potem piše poštne nakaznice in jih odpravi. Vse to pa traja po sedem ali več dni. Znano pa je, da naše male pošte na deželi nimajo dovolj denarja v blagajni in ako pride do izplačila, je treba tam čakati, da dobe denar od višjega urada. To je gotovo in vsak razsoden človek ve, da je res. Zato je neumnost pošiljati denar po telegrafu, ko vendar končno ne pride preje v roke naslovnika, kakor skozi Dunaj ali Pešto.

Židom je za bussines, ne pa za ugodnost Slovencev!

Za to naj vsak previden Slovenec pošilja denar kakor doslej po

Frank Sakser Co.

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

6104 ST. CLAIR AVENUE N. E., CLEVELAND, O.

in siguren je, da bode gotovo došel v prave roke kakor se je to zgodilo dosedaj že skozi 18 let.

Slabega blaga ljudje ne ponarejajo. Severova Zdravila se dostikrat ponarjajo, kar je zopet dokaz njihove izbornosti.

ZACNITE DANES!

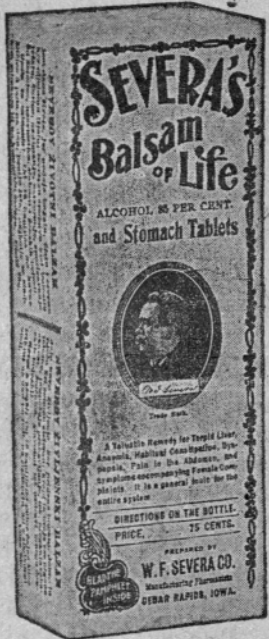
Ali ste utrujeni, zdelani, onemogli? Ali ste tako oslabei, da se komaj vlačite? To kaže da je vaš ustroj opešal in da ga poživite, vam je potreben

Severov Življenski balzam

Ustavi vam izgubo telesne moči, povrne čilost in zagotovi čvrsto zdravje. Malokrvnim pomnoži kri, prežene pogostno zapoko ter izpodbudi želodec, drob in jetra k pravilni delavnosti. Cena 75c.

Posebno koristen za slabotne žene in dekleta

G. E. Novak iz Fogelsville, Pa., nam je nedavno pisal: "Odkar uživam Severov Življenski balzam, se mi je zdravje prav zelo zboljšalo, moč mi je povrnjena, a želodec, drob in jetra so uravnana in poživljena. V boleznih je vedno najbolje, zateči se k Severovim Zdravilom, ker pomagajo."

Večina lekarnikov prodaja Severova Zdravila. Ne jemljite namomestil. Če imena "Severa" ni videti na zavitku, ni pristno.

Močni živci

so potrebni za uspeh vseh poslov. Za olajšbo duševne utrujenosti, nespečnosti in živčne oslabelosti ga

Severov Nervoton

nima para. Zaresljivo težiš za živčno razdraženost, onemoglost, nevrastenijo in živčni glavobol. Dr. gočena tvojaka z matere, opešane v sled gospodinskih skrbih in po poprodu. Cena \$1.00.

Trpeči delavci

gostovajo vrednost dobrega maza za preprečanje ali utešenje žuljev po trdem delu ali za zdravljenje poškodb.

Severova Olje sv. Gotharda

ima izborna svojstva, da je posebno koristen za odrge, izvinjenja, hromo o, reumatizem, nevralgijo, krče, utrple sklepe in poškodbe, ki zadevajo delavce v vsakdanjem življenju. Poskusite ga! Cena 50c.

Zdravniški svet zastonj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK PATENTI
CARL STROVER
1009-140 Washington St. CHICAGO.
TEL. 3899 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobri
mrzel in gorak prigrizek: Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.
deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vrga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON
z lepo urejenim keglisčem in sveže Schoenhofen pivo priporočam
ANTON MLADIČ,
937 Blue Island Ave. Chicago UI

Kedar

potrebu ete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srjaj klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Velika francoska revolucija* 1789 do 1815.

I. Od začetka revolucije do Napoleona.

Vzroki revolucije.

Vzrokov velikej francoske revolucije bilo je mnogo, a iskati jih treba v samem razvoju francoskih državnih in družinskih razmer od začetka novega veka pa do konca osemnajstega stoletja. Najimunitnejši vzrok je gotovo bilo slabo državno gospodarstvo, ki je napravilo toliko dolgov, da naposled z dohodki ni bilo mogoče plačati niti letnih obresti, niti pa odplačevati glavnice. Obresti so se tedaj priplovale dolgov, ki so tako sami po sebi rasli in se množili od leta do leta. Mi smo sicer povedali, kako je nekdanji Colbert varčno gospodaril, povzdignil telesno blagostanje naroda ter napolnil državne blagajnice; toda to ni imelo obstarika niti do smrti tega slavnega ministra. Siloviti kralj Ljudevik XIV. začel je nepotrebne vojke, ki so požirale brez števila novcev in ljudij, ob enem pa je tudi doma brez vsake mere zapravljjal ter na svojem dvoru v Versaillesu tako sijajno in potratno živel, kakor noben krščen vladar ne pred njim ne po njim. Njegov naslednik Ljudevik XV. posmemal ga je v vseh slabih lastnostih ter ga celo prekosil z nesramnim življenjem svojim. Tudi on je vodil vojske, ali vse so te nesrečno končale ter državi naprtille novih velikih dolgov, ob enem pa so svetu pokazale, da Francozi niti na bojiščih niso več hrabri in slavni, kakor so bili nekdaj. Kako je Ljudevik XV. z malopridnimi ženskami lahkomouno zapravljjal državne dohodke in še več, si ne more kdo z lahka predstavljati. — Ko je Ljudevik XVI. zasedel prestol, so takojšne nesramnosti jenjale na francoskem dvoru, ali sijajnega in potratnega življenja skoraj da ni bilo mogoče kar takoj odpraviti in marsikaj ostalo je pri starem. Kako se je zapravljalo, kažejo nam najboljše številke same. V državnem proračunu je za potrebe na kraljevem dvoru bilo določenih po pet in trideset milijonov na leto, a potrosilo se je za celih sto milijonov več! Že Ljudevik XIV. je zapustil kakih tri tisoč milijonov liver dolga, ki se je za Ljudevika XV. tako pomnožil, da je Ljudevik XVI. samo za plačevanje obrestij trebal vsako leto dve sto milijonov liver. Ker pa z letnimi dohodki ni bilo mogoče poravnati niti rednih stroškov, pomnožili so se državni dolgovi čim dalje bolj ter jih je pred začetkom revolucije bilo okoli 4500 milijonov liver.

V zadnji številki završili smo razpravo o "Družabnih razredih v času francoske revolucije", katero je spisal mislec in zgodovinar Kautsky. Ker smo prepričani, da se naši rojaki zanimajo za take stvari in bi radi vedeli, kako se je vršila ta revolucija, kaj so uganjale ene stranke in kaj druge, kako je izpadla revolucija, kdo se je ž njjo okoristil in stotine takovih vprašanj, oddelili smo v da priobčimo nekatere zgodovinske podatke velike francoske revolucije v kolikor se tičejo iste in Napoleona. Nabral jih je Josip Stare, kar profesor višje realke v Zagrebu. Reči moramo, da je g. Josip Stare dober pisatelj in da je svoje delo "Občna Zgodovina" za slovensko ljudstvo dobro izgotovil, vendar pa v njegovem delu opažamo, da je bil včasih preveč pristranski, sicerbno kedar se je šlo glede rimsko-katoliške cerkve ali pa morda habsburške hiše. Komur so razmere v Avstro-Ogrski znane, ta že ve zakaj je bil g. Stare semintam pristranski. V takih točkah prepustimo sodbo posameznikom.

Naslednje je povzeto iz "Občne zgodovine" V. zvezka. Kogar zanima zgodovina in tako čtivo, kot vojske in drugi zgodovinski dogodki celega sveta in vseh dob, temu priporočamo da si naroči vseh pet zvezkov "Občne zgodovine", ki obsegajo nekaj nad 2200 strani. Te knjige se dobe v naši zalogi in vse skup s poštnino vred stanejo \$7.50.

Uredništvo.

Veliko nejevoljo so v mislečem in zavednem človeku morale obditi prežalostne državljanske in gospodarske razmere na Francoskem. Ločili so tri stanoje. Plemenitna gospoda bili so prvi stan, duhovščina drugi, meščane in kmete pa so šteli v "tretji stan". Ta "tretji stan", daci ga je bilo največ, ni imel nobene veljave. Vse francoski stan je bil tako razdeljen, da so plemenitni grajski, duhovniki in nekateri bogatini imeli dve tretjini vseh zemljišč, in le borna tretjina ostala je meščanom in kmetom. Pa to še ni bila vsa krivica, ki jo je trpel tretji stan. Kmet ni bil svoboden človek, ampak bil je podložnik grajskega svojega, katerega je od vseh pridelkov moral dati polovico, a ne da bi si smel odračunati, kar ga je stalo obdelovanje; razum tega pa je kmet grajskemu moral opravljati tlačo, duhovščini dajati desetino, a državi plačevati raznih davkov, katere so v najemu imeli trdosretni oderuhi, ki so neumiljeno odirali priprsto ljudstvo, med tem ko so mogočnej gospodi radi kaj spregledali. Najemniki pa so od kmeta tudi več davka tirjali, nego mu ga je državna uprava naložila, a kdo ni mogel z lepa plačati, izgnali so ga brez usmiljenja iz borne njegove kmetije. Misli bi človek, da je plemenitni gospod vsaj v tem slučaju branil podložnika svojega; ali ne, ampak brez skrbi je živel in se veselil v Parizu in Versaillesu ter lahkomouno zapravljjal velike zaklade, ki so mu jih nabrali krvavi žulji kmeta trpina, in le takrat, kadar so mu pošli novci in so mu od razuzdanega življenja otopnele telesne moči, vrnil se je za nekoliko časa na grajsčino svojjo, da si je zopet napolnil možnjo ter si okrepil pohabljenjo zdravje.

Tudi meščanski stan je imel svoje nadloge ter skoraj da ni bil na boljem od kmeta. Res, da je francoska vlada pospeševala veliko obrtnijo po tovarnicah in trgovinah na veliko, ali kar je na ene strani dobrega storila, to je na drugi podrla s tem, da je svobodni razvoj obrtnije ovirala z velikimi pravicami, katere je podelila le nekaterim bogatim ali družbam. Le-ti so potem svojim izdelkom ustanovili ceno, kakoršnokoli so hoteli, a ljudje so hoteli ali nehoti morali drago plačevati potrebno blago, ki si ga niso smeli iz tujih dežel naročevati, niti so ga drugi smeli ceneje izdelovati. Ravno tako se niti rokodelna ali mala obrtnija ni mogla prav razvesti, zato ker so jo preveč vezale spono celovskih družb. Pa bilo je še nekaj, kar je kakor mora tlačilo meščanski stan. V začetku novega veka so meščanski stan najbolj povzdignile meščanske svobode in pravice, zdaj pa teh ni bilo več, kajti že v sedemnajstem stoletju so francoska mesta izgubila lastno upravo ali autonomijo ter so morala slušati kraljeve uradnike in sodnike, ki so svoje službe pogostoma kupili za drage novce, a da bi se odškodovali, so potem samolastno tlačili in odirali meščane, ki niti pri sodniji niso dobili pravice, nego za denar. Tako so tudi po mestih samo bogatini imeli kaj veljave, velika večina ostalih prebivalcev pa je imela svoje sitnosti in nadloge, katere so večkrat težje prenašali, nego kmetje grajskega bremena. Po velikih mestih, zlasti v Parizu, so delavci dostikrat bili v tolikoj potrebi, da so jim iz državne blagajnice morali dati podpore, kajti sicer bi se ti reveži v velikej bedi svojji mogli vzdigniti na bogataše in plemenitaše.

Še večja krivica se je "tretjemu stanu" godila pri razdelitvi davkov. Plemenitna gospoda in duhovniki so bili nekaterih davkov popolnoma oproščeni, drugih pa, zlasti zemljišnega davka, so prav malo plačevali, akoprem so ravno oni imeli največ zemljišč v posesti. Večino vseh davkov so morali plačevati meščani in kmeti, torej tisti, ki so najmanj imeli. Bilo je umnih ministrov, ki so to krivico že danje sprevideali, ali je niso mogli odpraviti, zato ker so se plemenitniki tem trdovratneje držali teh svojih svobod, odkar so jim francoski kralji vzeli velike državne pravi-

ce. Da bi se ta krivica vsaj nekoliko poravnala, so denarni ministri rajši povišali tako zvane posredne davke, kakor n. pr. colno in užitnino, torej tiste davke, katere morajo vsi stanovi brez razločka plačevati. Kdor to stvar bolj natanko preudari, bo pa sprevidel, da je ravno ta davek najkrivicejši, zato ker se ne ravna po premoženju, ampak po potrebi. Več člo kdo treba, več mora plačevati. Priprsto delavce, ki ima mnogo otrok, mora težko delati, da preživi veliko rodbino svojo, in vendar mora vsakdanji živeti prav tako plačevati kakor bogataš, ki šteje svoje imetje na milijone. Pa pa je še drugih nerodnostij. Francoska bila je takrat razdeljena na razne pokrajine ali dežele, ki so se po raznih državnih pravicah jako ločile druga od druge. Tako n. pr. v ene deželi cent soli veljal 8, v drugi 16, v tretji 25, a v četrte celot 62 frankov. To je bila nova krivica za narod, ki je slušal enega in istega vladarja. Ni čuda, da je vse mrgolelo tihotapecev, ki so razno blago po skrivnih potih nosili iz ene dežele v drugo ter s tem oškodovali državo, ki jih je zato neumiljeno kaznovala, če jih je zasačila po neštevilnih stražarjih svojih.

Jako bi se motil, kdor bi mislil, da so tisti, ki so največja bremena nosili, dobivali največ koristi od države. Bilo je ravno narobe. Vse državne in dvorske službe dobivali so samo plemenitniki, in celo višje cerkvene časti podeljevale so se navadno le takim mozem, ki so bili plemenitne krvi. Ravno tako bilo je tudi pri vojskah; častniki, med katerimi je bilo nad tisoč generalov, so vsi morali biti plemenitniki; meščanski in kmetjski sin pa je moral oostati priprsto vojskekar ter vedno nositi puško, če tudi je bil zveden in hraber junak. Nepravilno razmerje pri vojskah kažejo nam tudi številke, kajti plača za plemenitne častnike stala je na leto 46, za vse priprste vojskeške pa 44 milijonov.

Pa dosti o teh krivicih razmerah, katere je francoski "tretji stan" tem težje trpel, ker je ravno med njim bilo največ bistronih in učenih mož v vseh raznih strokah znanosti in umetnosti, med tem ko so med plemenitiki bile skoraj same plitve glave. Našlo se je sicer tudi v plemenitnem stanu še dobrih kalij, ali po večjem so se vse že v mladih letih zadušile v nasladnem in razuzdanem življenju. Lahko si mislimo, kako so zavedni meščani kar kipele od jeze zoper plemenitno gospodo in zoper kralja, ki je takojšne razmere varoval, kakor največje državne svetinje. Ni čuda torej, da so hlastno segali po knjigah, ki so grajale obstoječe razmere, in da so kakor kakor proročje nove boljše dobe pozdravljali in slavili predzne pisatelje, ki so brez strahu in brez oziira razkrivali rane, iz katerih je krvavela francoska država. Že v poprejšnjem zvezku* smo govorili o takih zlatih francoskih filozofih ali enciklopedistih ter o Montesquieu-u, Voltaire-u in Rousseau-u, in povedali, kako so ti mešje vsak po svojem podkopavali tedanje državne, cerkvene in družinske razmere, ter vzeli vzgled in veljavo vsemu, kar je narodu bilo svetega. Nihče ni več spoštoval ne cerkvenih oblastij ter njunih naredb in postav; ampak vsakdo je z lastno pametjo hotel razsoditi, kaj je prav, a kaj ne, kaj mu je storiti, a kaj opustiti. Vljaj so francoski modrijani kar očitno učili, da treba odpraviti kraljevo oblast ter podvrti kraljevi prestol, zato ker so ga oskrunili nesramni vladarji. Ali je mar vreden kraljevega spoštovanja človek, kakoršen je bil Ljudevik XIV., ki se je tako rekoč valjal v najostudnejšem blatu živinske razuzdanosti? Ali je moči za meriti ljudstvu, da je preziralo in sovražilo kraljevi dvor, kdor so se počenjale vse mogoče nesramnosti, ki so te potem razširjale po deželi ter okužile višje stanove? Tako je marsikdo ugribal in potegnil jo je s podpihivalci, katerih je bilo čim dalje več in ki so pospešili veliko prekucio, katere ni bilo več mogoče ubraniti. Francoski narod, ki je nekdanj tolikanj ljubil kraljestvo in kralje svoje, je zdaj jel hrepe-

* Glej IV. zvezek Občne zgodovine. Ima v zalogi Glas Svobode Co. —

neti po svobodi in člo je videl, da so si naselbine v severnej Ameriki priborile popolno državno neodvisnost, bil je prepričan, da je to isto tudi na Francoskem mogoče in da bode le republika ali ljudovlada poravnala vse krivice, ki jih je napravila samolastna kraljeva vlada. Kakor so torej Francozi v kraljevej samovladi, ki za Ljudevika XIV. ni priznavala več nobene meje, ne mere, videli začetek vseh državnih krivic, tako pristevamo tudi mi to preveliko kraljevo samolastnost najimunitnejšim vzrokom francoske revolucije. Posebno hudo so Francozi to samovoljnost čutili pri odlokih kraljevega ali kabinetskega sodišča, ki je vsakemu, tudi najnižjemu uradniku dajalo pooblastila (lettres de cachet), da so smeli djati v zapor vsacega človeka, na katerega je le z daleč letel sum, da je nasprotnik vlade in tedanjih državnih razmer. Ker so pa takojšna pooblastila dobivali tudi nevedni in hudobni možje, prišlo je mnogo nedolžnih ljudij v zapor, a ne da bi se kdaj pozvali pred redno sodišče, kdor bi se mogli zagovarjati ter dokazati nedolžnost svojo. Večkrat se je človek zvečer brez skrbi vlegel k počitku, a drugo jutro ga ni več bilo v postelji, in nihče ni vedel, kam da je izginil. Po noči prišel je kak uradnik s kraljevim pooblastilom in s stražarji brez vsake hrupa v hišo, in kakor je tiho prišel, tako je tiho odšel z nesrečnikom, katerega so potem odpeljali ter ga zaprli v kakem drugem metu, kdor ni imel ne znancev, ne prijateljev. Ne treba mnogo pravičniške modrosti, da človek spozna strašno krivico takojšnega ravnanja; francoski rovarji so torej nezadovoljno ljudstvo najbolj opozarjali na ta kraljeva pooblastila in le prehitro so dosegli svoj namen.

Kar smo doslej povedali, kaže vsakemu jasno, da na Francoskem ni moglo dalje tako ostati, kakor je bilo ob smrti Ljudevika XV. Njegov naslednik Ljudevik XVI. imel je dosti dobre volje, ali bil je prelah, da bi mogel počasi in mirno razporediti črne oblake, ki so se zbirali na političnem nebu francoskem. Volja naroda je od dne do dne bila odločnejša in dobri kralj moral se je udati. Dovolil je, da so se na račun ubožane francoske nabrali dobrovoljci, ki so šli v severno Ameriko pomagat tamošnjim naselbinam zoper Angleže. V Ameriki so se ti ljudje do dobrega navzeli svobodnega navdušenja in vrnivši se domu na Francosko, bil je vsak od njih predrzen rovar zoper kraljevo vlado. Ob enem je ta nepotrebna vojska državne dolgove tako pomnožila, da francoska vlada ni mogla več plačevati velikih obrestij in bilo je gotovo, da bo morala nastaviti svoja plačila.

Pride še.

Romarji. Pod tem naslovom piše "Slovenski Narod": Binkoštni ponedeljek so gorenjski dušni pastirji priredili božjo pot na Sveto goro. Vsak je imel tropo bako, ki jih je gnal na Sveto goro, kdor menda gotovo znajo volno striči. Na Jesenicah so morali izstopiti; pri ti priliki so se nekateri razgubili. Pokrepčali so se s pivom, da so mogli nadaljevati to težavno božjo pot. Ko je bilo treba vstopiti v vlak, se je začel velik dirindaj. Pastirji so bili v skrbi, če imajo še vse backe ali ne. Velesovski pastir je začel z rokami tleskati in vpiti "moji skup, moji skup!" Ti neumni kozlički so se tako za njim vdrli, ko bi jim bil vrečo soli ponudil. Ene mu se je spodtaknilo, da je telebnj na tla, kakor je bil dolg in širok. — Drug pastir pa je vpil: "Kateri ste moji, primite se za nos, da vas seštejemo, če ste vsi!" Eden železniških uslužbencev se brž za nos prime ter pravi: "Gospod, jaz se držim, le štejte me!" — Backi so se potem za nosove držali in pastir jih štel. — Tu se vidi, kako duhovniki iz preprostega ljudstva noree brijejo, pa ti zaslepljeni le ne spregledajo.

Zavratni umor. Čuden slučaj se je primeril neke v Ljubljani. Po Gradaščici je priplaval gosjak do sosednje hiše, stopil tam na snoho, popadel lepega petelina za glavo, ga umoril in ga nato zvelkel v vodo in odplaval z njim. — Kaj je nameraval s petelinom, se ne vé, ker so mu ljudje s čolnom sledili in mu plen odvzeli. Kakor je tudi znana gosjakova bojevnost, je to vendarle redek slučaj.

GOLJUFLJE SESTRE CANDIDE.

Bila je jako pobožna in pri duhovnikih in klerikalnih aristokrati zelo ugledna, ta usmiljena sestra Candida, ki jo imajo zdaj v Parizu v preiskovalnem zaporu zaradi velikanskih goljuflj.

Sleparila je mnogo let in skozi njene roke je šlo kakih trideset milijonov frankov. Zaprl so jo na ovadbo štirih pariških zlatarjev, ki so ji zaupali dragocenosti velike vrednosti, da jih proti dobri proviziji razproda med katoliškimi aristokratijami, ki pa jih je pobožna sestra Candida v Londonu zastavila in denar zase porabila, zastavne listke pa zopet prodala.

Sestra Candida je začela svojo sleparsko karijero z ustanavljanjem dobredelnih zavodov. Klerikalcem je dobredelnost vedno izdaten vir dohodkov. Naivni ljudje se seveda mislijo, da ustanavljajo klerikalci sirotišnice, bolnice in zavetišča, da bi storili bogu dopadljivo delo, a v resnici niso to nič drugega, kakor kupčijska podjetja, ki nesejo lepe obresti.

Sestra Candida je imela dobro priliko se v tej kupčiji podučiti, saj je bila nuna in sicer reda svetice Ane in tudi sedaj sedi v preiskovalnem zaporu v svoji redovniški obleki, v črni halji in črnem plašču z belo obvezanim obrazom. Izvečala se je sestra Candida v raznih dobredelnih zavodih reda sv. Ane in bogata izkušnje je začela potem svoje delo.

Sestra Candida je ustanovila razne dobredelne zavode in sanatorije, seveda ne na svoje stroške, marveč na stroške drugih ljudi. Vsi verni ljudje na Francoskem in drugod so dobivali pozive naj podpirajo človekoljubno delo redovnice Candide in ker je tudi duhovščina pridno agitirala so katoliški ljudje mnogo žrtvovali. In sestra Candida je ustanavljala zavetišča in sanatorije za otroke, za jetične, za bolne in zdrave. Denarja je bilo mnogo. Sestra Candida pa še ni bila zadovoljna. Hotela je hitro obogateti in porabljala je denar za borzne spekulacije. Bankir Rochette je bil njen zaupnik; vrl katoliški mož in slepar. Dve leti je tega, kar je napravil krah, v katerem so izginili tudi milijoni, ki jih je prisleparila sestra Candida.

Med drugimi dobredelnimi zavodi, ki jih je ustanovila pobožna sestra Candida je bil tudi sijajen — hotel. Ko je bil denar izginil s kraham bankirja Rochettea je prišla sestra Candida v stiske in z njo vred "administrator" njenih zavodov dr. Petit, ki je živel razkošno življenje brez dela, ker je zajemal iz blagajn katoliških dobredelnih zavodov, kolikor je hotel.

Ko je bila zadrega največja, ko s stavami pri dirkah in z obupni spekulacijami na borzi ni več šlo in ko tudi ni bilo več denarja dobiti na posodo, sta se sestra Candida in njen "administrator" dr. Petit lotila zlatarjev. Sestra Candida je bila znana v Parizu in znano je bilo, da ima ta usmiljena redovnica dobre zveze z bogatimi aristokratskimi damami. Ni čuda, da so ji zlatarji zaupali dragocenosti v skupni vrednosti več milijonov, da jih prodala svojim znankam. Kako je sestra Candida te zlatarje ocajanila, je že zgoraj povedano.

Ko je sodišče vsled ovadbe zlatarjev začelo preiskavo, se je katoliški dr. Petit umaknil vsem sitnostim s tem, da se je — ustretil. Usmiljenko Candido so aretirali in sestra je tudi že priznala svoje dejanje.

Za klerikalizem na Francoskem je to strahovit udarec. Francozi so bili razgnali vse druge redove in samostane in pustili samo razne redove usmiljenih sester in njih "dobredelne" zavode. Zdaj je prišlo na dan, kakšna je dobredelnost teh zavodov in kakšna je usmiljenost teh sester.

80 strojnikov, kakor tudi večje število pomožnih delavcev National Cable Conduct Co. v Hastings ob Hudsonu, ki so strajkali, so zopet začeli delati, ker je družba privolila v njihove zahteve. Dovolila je delavcem, ki so delali dosedaj po deset ur na dan, deveturno dnevno delo, razun tega pol drugo plačo za "over time" in podvojeno plačo za delo ob nedeljah in praznikih. To velja za vse delavce, ki so vposleni v delavnicah omenjene družbe.

DOPIS.

Broughton, Pa.

Cenjeni urednik: —

Dovolite mi nekoliko prostora v nam priljubljenem listu Glas Svobode, da poročam nekoliko o naši naselbini. Radi delavskih razmer se ne morem pritoževati, čeravno še dva rova počivata in nam ni znano, kdaj se v njih prične z delom.

Slovenec nas je tukaj precejšnje število, in imamo tudi več različnih družtev. Dne 29. maja smo ustanovili še eno družtvo in ga priklopili S. S. P. Z.

Vidi se, da so naši rojaki zavedni in da vedo ceniti korist dobrih družtev. K ustanovitvi so prišli v tako lepem številu, da smemo pričakovati, da bode novo ustanovljeno družtvo kar najbolje napredovalo. Zatoj rojaki in rojakinje, ki še niste pri nobenemu družtvu, pristopajte k naši Zvezi, ki pomaga v vseh slučajih nesreče in boleznih.

Odborniki novega družtva so sledeči:

Predsednik John Reven, podpredsednik Mihael Fajfar, tajnik Blaž Godec, zapisnikar Jernej Košir, blagajnik John Žitnik, reditelj John Mežan. V nadzorniški in bolniški odbor so bili izvoljeni: Josip Kirk, Frank Frenk in Frank Godec. Vsi ti so v Broughton, Pa. Seje se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu, ob 9. uri 30. min. dopoldne v dvorani sv. Barbare.

Pozdrav vsem članom in članicam S. S. P. Zveze; tebi Glas Svobode pa želim veliko novih naročnikov in predplačnikov.

Tajnik.

GOMPERS-OVA TOŽBA ODBITA.

Zvezna vlada noče pomagati delavski organizaciji v boju proti trstu za jeklo.

Generalni pravnik Wickersham je tožbo predsednika A. F. of L., Samuel Gompers, proti trstu za jeklo, odbil. Generalni pravnik izjavlja v svojem tozadevnem odloku, da Gompersova pritožba o izkoriščanju delavcev in neznočnih razmerah v tovarnah, ne spada v področje zvezne jurisdikcije, ampak da je to zadeva ene države, v kateri so delavnice. Pritožba o razmerah v delavnicah v Gary je bila naznanjena guvernerju Marshallu v Indiani, ki pa nanjo še ni odgovoril.

A tudi zahtevno preiskave legalitete United States Steel družbe odbija generalni pravnik. Federacija je v svoji vlogi ugotovila, da je družba protipostaven frust. Generalni pravnik odgovarja na to, da zvezno nadsodišče ne more ničesar započeti proti trstu za jeklo, dokler ni izdalo svoje razsodbe v tožbi proti Standart Oil Co. in American Tobacco Co.

NAJEMNIK & VANA, IZDELOVALCA sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač. 62—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Najmodernejši fotografijski závod v Ameriki

Izdelujemo slike v vseh velikostih. Prídite k nam!

1439 W. 18. cesta nasproti Č. S. A. dvorane.